

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Vekerd Községi Önkormányzat

Vekerd, 2018 - 2023.

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
A program háttere	5
A program céljai.....	5
Küldetésnyilatkozat.....	6
A település bemutatása	7
Helyzetelemzés	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	18
1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.....	20
2. Stratégiai környezet bemutatása	22
2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	22
2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	22
2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	25
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	26
3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	26
3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	27
3.2.1. Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya.....	28
3.2.2. Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága.....	33
3.2.3. Közfoglalkoztatás.....	36
3.2.4. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok, stb.).....	38
3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	39
3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	44
3.5. Telepek, szegregátumok helyzete	47
3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	47

3.7.	Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása	49
3.8.	A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	50
3.9.	Kulcsproblémák összegzése.....	50
3.10.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	51
4.	A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	53
4.1.	A gyermekek helyzetének általános jellemzői	53
4.1.1.	<i>Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete</i>	<i>54</i>
4.1.2.	<i>Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma</i>	<i>55</i>
4.1.3.	<i>Kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya</i>	<i>56</i>
4.2.	Óvodáskorú gyermekek helyzete, esélyegyenlősége.....	56
4.3.	Általános iskolások helyzete.....	57
4.4.	Középiskolás diákok esélyegyenlősége.....	61
4.5.	Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	61
4.6.	A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése	61
4.6.1.	<i>Védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnői által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)</i>	<i>62</i>
4.6.2.	<i>Gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)</i>	<i>63</i>
4.6.3.	<i>Bölcsődei, családi napközi ellátás jellemzői</i>	<i>63</i>
4.6.4.	<i>Gyermekjóléti alapellátás.....</i>	<i>64</i>
4.6.5.	<i>Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók.....</i>	<i>65</i>
4.6.6.	<i>Gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv.....</i>	<i>66</i>
4.6.7.	<i>Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei.....</i>	<i>67</i>
4.6.8.	<i>Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül</i>	<i>67</i>

4.7.	Kulcsproblémák összegzése.....	68
4.8.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	68
5.	A nők helyzete, esélyegyenlősége	69
5.1.	A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	69
5.1.1.	<i>Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében</i>	<i>70</i>
5.1.2.	<i>Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban.....</i>	<i>72</i>
5.1.3.	Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei.....	72
5.1.4.	<i>Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség).....</i>	<i>72</i>
5.2.	A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő.....	72
5.3.	Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	72
5.4.	A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	73
5.5.	Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások.....	73
5.6.	A nők szerepe a helyi közéletben.....	74
5.7.	A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.....	74
5.8.	Kulcsproblémák összegzése.....	74
5.9.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	75
6.	Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	76
6.1.	Az időskorú népesség főbb jellemzői.....	76
6.2.	Idősek munkaerő-piaci helyzete	78
6.3.	A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	79
6.3.1.	<i>Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése</i>	<i>80</i>
6.3.3.	<i>Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....</i>	<i>81</i>
6.3.4.	<i>Idősek informatikai jártassága</i>	<i>82</i>
6.4.	Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	82
6.5.	Kulcsproblémák összegzése.....	82
6.6.	Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	83

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	84
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	84
7.1.1. Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás).....	84
7.1.2. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	85
7.1.3. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok	85
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei	86
7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés.....	86
7.3.1. Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettség.....	86
7.3.2. Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettségére valamint a munkahelyek akadálymentesítettségére	87
7.3.3. Községi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettség.....	87
7.3.4. Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciálisközlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.).....	87
7.3.5. Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)	87
7.4. Kulcsproblémák összegzése.....	88
7.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	88
8.Helyi partnerség	89
9.A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	90
Intézkedési terv.....	91
1.A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	91
2.Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	93
4.Összegző táblázat - Intézkedési Terv	100
4.Megvalósítás.....	106
5.A program nyilvánossága	107
6.Kötelezettségek és felelősségi körök	107
7.Elfogadás módja és dátuma	108

Bevezetés

A program háttere

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelettel Vekerd Községi Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A program felépítése

Az esélyegyenlőségi program **helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.**

A **helyzetelemzés célja** annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján település milyen esélyegyenlőtlenségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján **intézkedési tervet** kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A **Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság** (a továbbiakban: SZGYF) esélyegyenlőségi munkatársai segítették a program elkészülését.

A program céljai

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózási-politikai céljaival*):

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység

átörökítésének tendenciái,

- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;
- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Küldetésnyilatkozat

Vekerd Község Önkormányzata:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítás iránt: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;

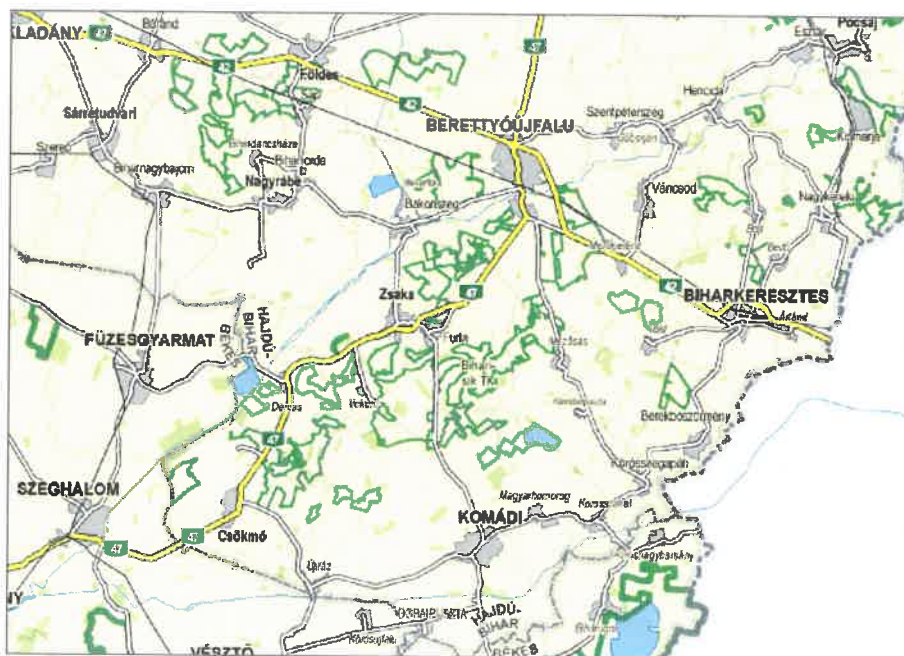
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A település bemutatása

A zsákai határba beékelődött, Hajdú-Bihar megye déli részén fekvő, mindössze 7,41 km² területű parányi település a 47-es főútról közelíthető meg, attól mintegy 2 km távolságra esik. Voltaképpen félreeső kis zsáktelepülés, amelyhez a legközelebbi város, Berettyóújfalu 24 km-re, a megyeszékhely közel 60 km-re található.

A Bihari-síknak nevezett kistáj nyugati részét képezi. A kistáji kataszter Bihari-sík néven hozott itt létre önálló kistájat. A kistáj 750 négyzetkilométer nagyságú. Hozzá tartozik Zsáka a közelében lévő Furtával, Vekerddel, Darvassal, Csökmővel együtt.

Lakosságszáma (2018.01.01-jén): 119 fő, belterülete 62 ha-t, külterülete 679 ha-t foglal magában.

Természeti-táji adottságok

A település felszíne sík, enyhe északi lejtéssel. A település a Zsák-Furta csatorna öblözetén belül a Bicó-Fülöpéri csatorna öblözetébe tartozik. A Kutas és az Ölyvös csatorna között, a Kutas csatornától 2,2 km-re, az Ölyvös csatornától 0,1 km távolságra, a Berettyó folyótól pedig 6 km távolságra fekszik.

Éghajlatának érdekessége, hogy a mérsékelt meleg és száraz klíma ellenére az alföldnek ezen a vidékén igen magas a páratartalom. A mikroklíma alakulásában szerepet játszhat, hogy a Kis-Sárréthez tartozó falu határában több patak, csatorna kanyarog. Maga a falu az Ölyvös-ér partjára települt. A Berettyó szabályozása előtti időkben, árvizek idején végeláthatatlan vízfelületek alakultak ki. A szabályozások után a táj arculata alapvetően megváltozott, de a község határában még mindig vannak lápos tocsogós területek, amelyek kiváló menedékei az egykor oly gazdag mocsári növény- és állatvilágnak. Különösen érdekesek ezek a helyek madárvonuláskor. Értékes madárfajtájából, a tűzokból már több mint kéttucat él a környéken.

A Bihari-sík éghajlata mérsékelt meleg-száraz, az évi napfénytartalom kb. 2000 óra, a nyári évnegyed napsütéses óráinak száma 810 óra körül, a téli 185 óra körül van. A csapadék évi 580-630 mm/év.

Az utcahálózat vonalvezetése a község jelentős részén követi a domborzat, a rétegvonal, a régi folyómeder által kialakított terep kanyarulatait. A helyileg elzárkózott vízállásos foltokat körbeveszik az utcák. Viszonylag nagy kiterjedésű telkek vannak, amelyeken belül a beépítettség csak az utcák vonalában van a telek belső része, több szakaszon még száraz időben is vízállásos foltokkal tarkított.

Területén a szántó és legelő művelési ágú földterületek meghatározó (88,195%), elenyésző erdőterülettel. Növénytermesztés mellett jellemzően juhtartással foglalkoznak.

Történelmi áttekintés

A kis bihari falu írásos forrásokban meglehetősen későn bukkant fel. Ezek alapján korai történetéről annyit lehet biztonsággal tudni, hogy 1480-ban a település nagymihályi Eödföly András tulajdonában volt, de 1496 előtt már a Csáky-ak körösszegi uradalmába került. A majdnem néptelen faluról a jobbágyság feltehetően a közeli Darvasra költöztek, s 1552 előtt elkerült a Csáky-család tulajdonából, mert az 1552. évi összeírás szerint mindössze hat jobbágyportával és egy szegénnyel Buda Miklósné tulajdonaként jegyezték.

Többnyire nemesi birtok volt, amely a 15 éves háború (1591-1606) során valószínűleg elnéptelenedett, s a pusztaság helyre Bethlen Gábor uralkodása idején délszláv etnikumú, görögkeleti vallású rác hajdúkat telepítettek. Bizonyos, hogy 1642-ben az itteni rác hajdúk 30, feltehetően protestáns vallású, magyar származású hajdút fogadtak maguk közé 300 forint befizetése ellenében. Az erdélyi törvénytár (Approbatæ Constitutiones) Vekerdet a kétségtelen és igaz hajdútelepek között ismerte el. A török kiűzési évében, 1692-ben készült összeíráskor már pusztaság, néptelen hely, akárcsak az 1715-ös és az 1720-as összeírások idején. A tartós elnéptelenedés teljes lakosságcsere eredményezett, ugyanis a visszatérő magyarok mellett zömében románok költöztek a faluba.

Az egykori „kishajdú” város teljes pusztulása, a lakosság gyökeres kicserélődése mellett kiemelésként érdemes körülmény, hogy Vekerd- a bihari volt kishajdú városok zömével ellentétben – nem került az Esterházy derecskei uradalomhoz, s így nem is vett részt a hajdúszabadság visszaszerzéséért indított nagy perben. Mindez azt bizonyítja, hogy az egykori hajdú kiváltságolásnak még a tudata is kiveszett az ide települő, etnikailag is más népességből. Mindez tükröződik a község címerében is.

Történelmi címere az úrbéri felméréshez készült pecsétnyomóról ismert, amelynek nehezen olvasható körirata a következő volt: VEKERI... PECSETYE, a kipontozott rész helyén a helység vagy a falu szó állhatott. A köriraton belül állt az a ma is használatos címer, amelynek leírása a következőképpen adható meg: szokásos alakú, zöld színű címerpajzsban heraldikailag jobb oldalon hegyével felfelé állított és befelé fordított ezüstszerű csoroszlya, míg heraldikailag baloldalon felfelé álló, s élével kifelé fordított ezüst színű ekevas található.

Vekerd neve valószínűleg az 1252-ből adatolt régi magyar Vekhard személynévből ered, első írásos említése 1480-ból Wekerd alakban történt, s 1773-tól használatos a mai névelőfordulás. Közigazgatási jogállását és hovatartozását tekintve mindvégig Bihar vármegyéhez tartozó falu (község), 1895-től kisközség. Furta anyakönyvezési székhellyel, 1941-49 között hozzátartozott a Zsákától átkerült Kígyópuszta nevű külterületi lakott hely, 1950-től Hajdú-Bihar megyéhez tartozó önálló tanácsú község, 1973-tól nagyközségi közös tanácsú társközség Zsáka székhellyel, 1990. után Zsáka körjegyzőségéhez, majd 2013. február 1-jétől a Furtai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó önálló község.

A település demográfiai helyzete

Vekerd története során mindvégig kis népességszámú településnek számított.

Lakossága az 1785. évi II. József-féle népszámlálás idején 306 fő, az első hivatalos népszámlálás idején 1869-ben 433 fő volt. Népességszáma csak 1949-ben haladta meg 541 fővel a félezres nagyságrendet. Ettől kezdve rohamosan fogyatkozik a lélekszám, amely 1990-ben 221, mára pedig 119 főre esett vissza.

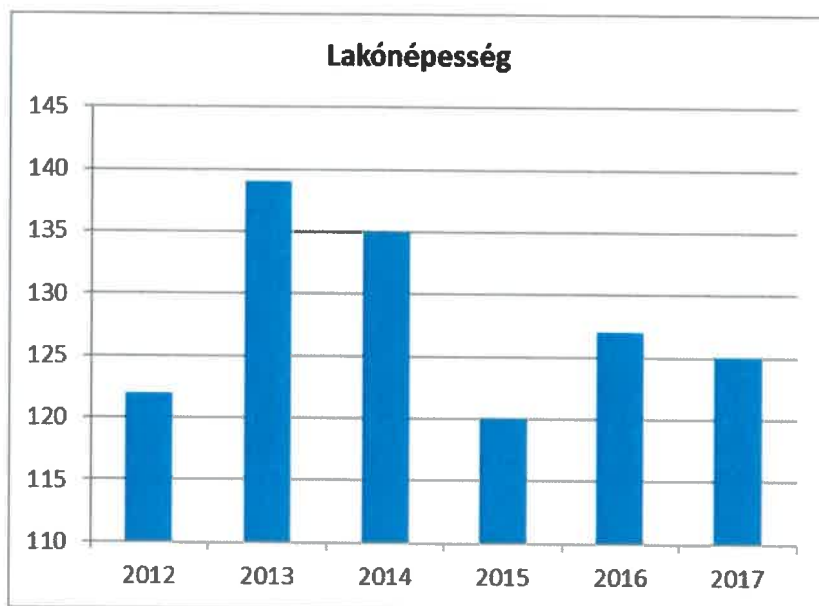
Vekerd jelenleg előregedő, kihaló félben lévő helység, ahol mind a természetes fogyás, mind pedig a negatív vándorlási különbözet tartós tendencia. A lakosság fogyásával együtt lassan megszűnik a falu nemzetiségi jellege. Hiába vallja magát a falu minden lakosa románnak, a folyamatos elmagyarosodás következtében a többség inkább csak érti, de igazán senki nem beszéli a román nyelvet.

A település gazdasági vállalkozás letelepítésével, egyedi, különleges helyzetét is kihasználó kezdeményezéseivel meg kívánja állítani a falu népességszámának csökkenését. Feltett szándéka jelentősen javítani a megélhetés feltételeit, növelni Vekerd ismertségét.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2012	122	bázis év
2013	139	113,9%
2014	135	97,1%
2015	120	88,9%
2016	127	105,8%
2017	125	98,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

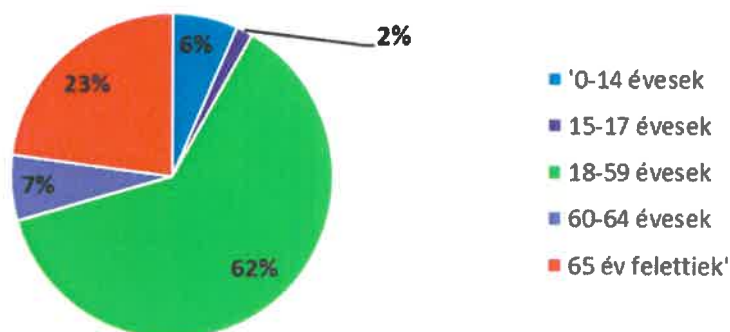
Ha lakónépessége számát figyeljük az elmúlt 6 évben 2012. bázishoz viszonyítottan 2013-as emelkedés után 2014-ben és 2015-ben mintegy 3-11 %-os visszaesés következett be, amely elsősorban a gazdasági- és munkaerőpiaci lehetőségek megváltozása miatt következett be. 2016-ban enyhén emelkedés, majd 2017-ben ismét mintegy 2 %-os csökkenés következett be.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

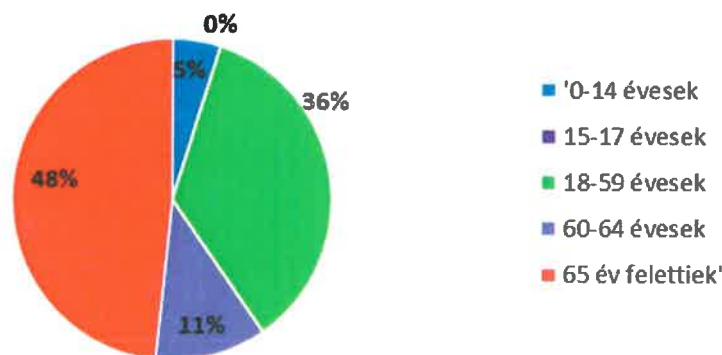
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	61	62	123	49,59%	50,41%
0-2 évesek)					
0-14 éves	4	3	7	3,25%	2,44%
15-17 éves	1	0	1	0,81%	0,00%
18-59 éves	38	22	60	30,89%	17,89%
60-64 éves	4	7	11	3,25%	5,69%
65 év feletti	14	30	44	11,38%	24,39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

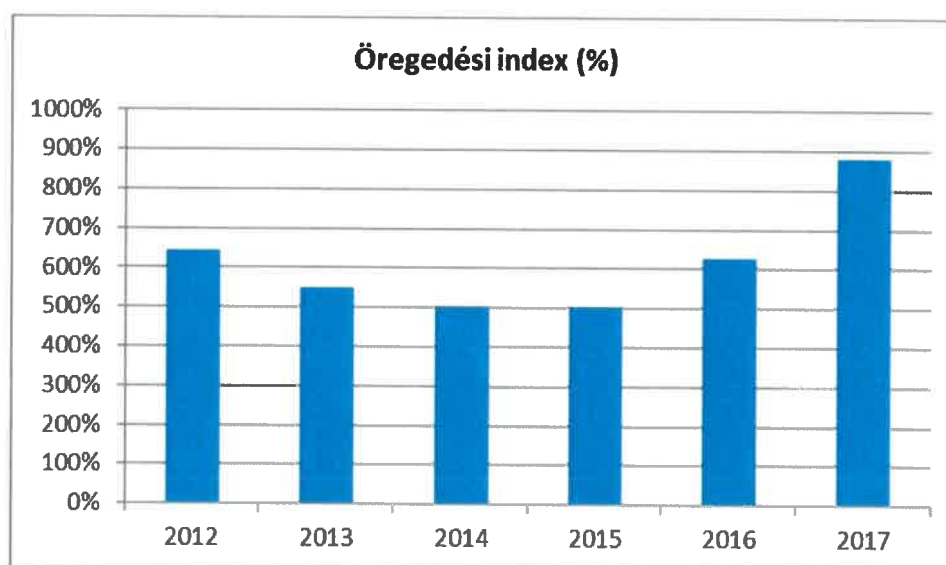
Fontos megemlíteni az állandó népességet életkorszerű bontásban is. A vizsgált időszakban a 0 és 14 év közötti korosztály számának alakulása az állandó népesség 5 %-át, 15-17 év közötti korosztály 0,8 %-át, a 18-59 év közötti korosztály az állandó népesség 48,7 %-át, míg 60 év felettiek pedig a lakosság 45 %-át teszi ki. A gazdasági aktivitás szemszögéből látható, hogy a település nagyobb részét inaktív, 60 év feletti korosztály teszi ki. Ebből látható, hogy, a településen magas az idősek aránya, mely célcsoport az esélyegyenlőség kiemelt területe kell hogy legyen.

Kitűnően szemlélteti ezt a település öregedési indexét bemutató tábla és diagram is. A rendkívül magas százalékok mind alátámasztják, hogy a település nagyon nagymértékben előregedett, kihaló félben lévő. 2012-ben ugyan 3 fővel nő a 0-14 éves korú állandó lakosok száma, mely a százalékban is megmutatkozó csökkenést mutat, de ennek ellenére is látható, hogy a település előregedő. Ebből következik, hogy az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Ugyanakkor a gyerekek alacsonyabb száma nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor, ha a szüleik alacsony jövedelműek.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	45	7	642,86%
2013	44	8	550,00%
2014	45	9	500,00%
2015	40	8	500,00%
2016	44	7	628,57%
2017	44	5	880,00%

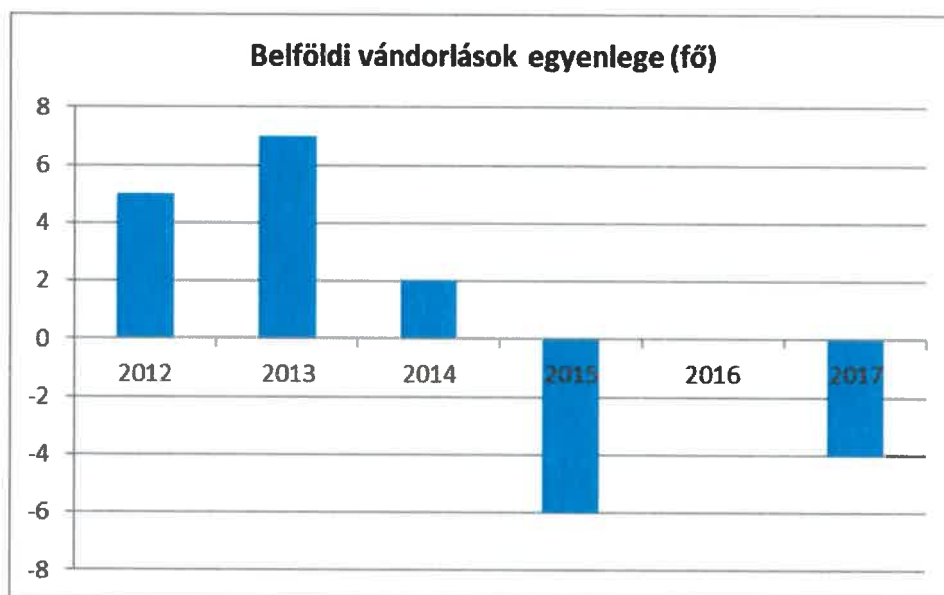
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	7	2	5	37,9
2013	11	4	7	51,9
2014	4	2	2	14,93
2015	1	7	-6	-48,78
2016	4	4	0	0
2017	2	6	-4	-33,61

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

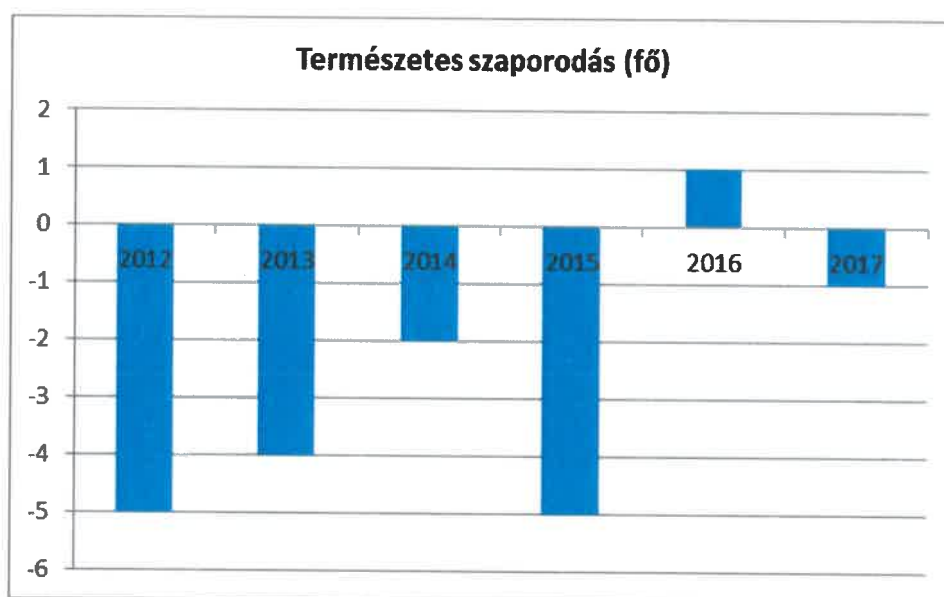

Belföldi vándorlások tekintetében a vizsgált időszakban az első kétévi emelkedés után már 2014-től csökkenő tendencia látható – 2016-os stagnálás után – 2015-ben és 2017-ben a negatív egyenleg tapasztalható. A területileg eltolódott foglalkoztatási helyzet miatt az munkaképes korosztály – abból is elsősorban a fiatalabbak – a városokba ment dolgozni, tanulni, szakma, valamint diplomaszerzés után nem jön vissza. Alátámasztva az 1. táblázatban tapasztalható állandó lakónépesség csökkenését.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás (fő)
2012	2	7	-5
2013	0	4	-4
2014	0	2	-2
2015	1	6	-5
2016	1	0	1
2017	0	1	-1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. számú a természetes szaporodást bemutató tábla is jól szemlélteti, amit a már korábban megállapítottunk, hogy a település sajnos igen-igen előregedő tendenciát mutat. A vizsgált éveket tekintve a 2016-ban történt egy születés következtében fellépő pozitív értéktől eltekintve valamennyi évet figyelembe véve negatív tartományba van.

Jellemző még a nemek szerinti megoszlás is a vizsgált időszakban: a nők 51 %-ot, a férfiak pedig 49 %-ot mutat. Ez másik fontos kiemelt területet mutat meg számunkra, nevezetesen a nők mint fontos célcsoport.

Közzolgáltatások

Infrastrukturális adottságok

A településen található lakások mindegyike be van kapcsolva a vezetékes áramellátásba. Az ivóvízhálózat 99 %-os, a gázhálózat 97 %-os kiépítettségű. A községben nincs szennyvízelvezető csatorna. A portalanított utak aránya: 85 %-os, csapadékvíz elvezető rendszere folyamatos felújítás révén 75 %-ban megújult.

Az ivóvizet a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt, a szilárd hulladékot pedig a berettyóújfalui regionális hulladéklerakó fogadja be, melynek központi elszállításáról és ártalmatlanításáról a Debreceni Hulladék Közzolgáltató Nonprofit Kft. gondoskodik.

A település közlekedési kapcsolatait a jövőben is a 47-as számú főközlekedési út, a települést hozzá kapcsoló 42115 sz. országos mellékút határozza meg elsősorban. A település zsáktelepülés. A helyközi közlekedés egyetlen üzemeltetője Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt.

A köztemető fenntartás, mint közzolgáltatás biztosítása, a működő köztemető üzemeltetését a helyi Ravatal Bt. végzi az Önkormányzattal kötött szerződés alapján.

Az alapvető ellátást egyetlen kereskedelmi egység a Proconvert Kft. által működtetett vegyes bolt, illetve egy mozgóboltot üzemeltető vállalkozó biztosítja. A településen a postai szolgáltatást mozgóposta, a kulturális – művelődési lehetőséget a közösségi ház biztosítja.

Oktatás, nevelés

A településnek sem óvodája, sem általános iskolája nincs, az érintett gyermekek a zsákai, illetve a furta közoktatási intézményeiben nyernek elhelyezést.

Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi ellátás heti 2 alkalommal a szomszédos Zsákáról átjáró háziorvos által biztosított. A gyógyító tevékenységet a háziorvos feladat ellátási szerződés keretein belül vállalkozásban működteti a háziorvosi szolgálatot, és az ifjúság egészségügyi feladatát az önkormányzat. Ugyanígy működik védőnői szolgálat is. Önkormányzati feladat ellátási szerződés keretében valósult meg az egészségügyi ügyeleti ellátás is. A fogorvosi alapellátás is csak a településsel szomszédos községben érhető el.

Szociális ellátás

Szociális alapszolgáltatások – étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás – ellátását Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása által fenntartott Bihari Szociális Szolgáltató Központ végezte a falugondnoki szolgálat igénybevétele mellett.

A társulás szociális alapszolgáltatásai a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) szerinti szociális alapszolgáltatási: az étkeztetés, házi segítségnyújtás, és időskorúak nappali ellátása feladatait.

A társulás a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) szerinti gyermekjóléti alapellátásai: gyermekjóléti szolgálatok biztosítása, gyermekek átmeneti gondozása.

A település tagja még a Dél-Bihar Négycentrum Terület- és Vidékfejlesztési Társulásnak is (székhelye: 4138 Komádi, Hősök tere 4. sz.), melynek keretében a Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kerül ellátásra.

Közigazgatási ellátás

A közigazgatási reform következményeként a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 84. §-a és 85. §-a alapján 2013. február 1-jével közös önkormányzati hivatalt hozott létre Furta, Bakonszeg és Vekerde önkormányzatai „Furtai Közös Önkormányzati Hivatal” néven. Ennek a székhelye Furta, kirendeltsége Bakonszeg és telephelye Vekerde.

A hivatalban a szociális, anyakönyvi, népszámlálási, nyilvántartási, hagyatéki, kereskedelmi, helyi adókkal kapcsolatos stb. ügyintézési lehetőségek elérhetőek.

Közbiztonsági ellátás

Vekerde település a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Berettyóújfalui Rendőrkapitányság alá tartozó Zsákai Rendőrőrs alá tartozik. Állandó körzeti megbízott nincs.

Lakhatási ellátás

A település községi mivoltából adódóan falusias jellegű lakások találhatóak. Bérlakások nincsenek. A lakásállomány az elmúlt 5 évre visszatekintve nem változott.

Helyzetelemzés

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország Alaptörvénye XV. cikkeje, valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján lett elvégezve. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei:

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján került alkalmazásra, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)
- a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés szabályairól szóló 31/2007. (II. 28.) Korm. rendelet előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- EU 2020 stratégia,
- Nemzeti Reform Program,
- Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia,
- „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia,
- Roma Integráció Évtizede Program,
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

EU 2020 stratégia

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzéseket tartalmaz:

- Biztosítani kell, hogy a 20–64 évesek körében a foglalkoztatottság aránya elérje a 75%-ot.
- A szegénység és társadalmi kirekesztettség kockázatának kitett lakosok számának 25%-os csökkentése, 20 millió ember kiemelése a szegénységből.
- Cél az iskolából kimaradók arányának 10% alá csökkentése.

Nemzeti Reform Program

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre. A gazdaságpolitika aktuális fő célja a termelékenység, a versenyképesség javítása. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: béremelés, adó- és járulékcsökkentés, közfoglalkoztatás átalakítása, különböző iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítővé, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A felzárkózás politika az új stratégiai és kormányzati keretek adta átfogó megközelítésmód, amely a szakpolitikák összehangolásával és komplex beavatkozásokkal kezeli az ország társadalmi kohézió szempontjából meghatározó szociális problémáit. A felzárkózás politika célja, hogy

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők aránya;
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átöröklésének tendenciái;
- csökkenjenek a roma és nem roma népesség közötti társadalmi különbségek;
- enyhüljenek a társadalmi és területi kizáródás jelenségei, folyamata;
- minél több embert hozzon abba a helyzetbe, hogy felelősséget tudjon vállalni saját sorsáért;
- a felzárkóztató programok teljesítményre ösztönözzenek és teljesítményt várjanak el.

„Egészséges Magyarországért 2014-2020” Egészségügyi Ágazati Stratégia

A stratégia specifikus népegészségügyi célkitűzései:

- A születéskor várható, egészségben eltöltött életevek növelése 2020-ra (EU-átlag elérése 2022-re).
- A fizikai és mentális egészség egyéni és társadalmi értékének növelése.
- Egészségtudatos magatartás elősegítése, egyéni felelősségvállalás érvényesítése.
- A területi egészség-egyenlőtlenségek, illetve a születéskor várható élettartamban mutatkozó különbségek csökkentése.

„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.

A törvény minden gyermekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyermekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák

fejlődésüket. Másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége. Ez a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

A szegény gyermekkor nem csak az anyagi javak hiányát jelenti, hanem azt is, hogy a gyermekek előtt lezáródnak azok a lehetőségek, amelyek révén jó eséllyel kapcsolódnak be a társadalom nagy rendszereibe, munkába, állampolgári részvételbe, egyáltalán: hozzájuthatnak a tisztességes megélhetéshez.

Roma Integráció Évtizede Program

A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

A Stratégiai Tervben meghatározott feladatok elsősorban területi (hátrányos helyzetű térségek, települések) és szociális szempontok (pl. hátrányos helyzet, tartós munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség stb.) - illetve ezek metszete - alapján határozzák meg a legfontosabb intézkedéseket, amelyek hosszú távon biztosíthatják a legszegényebbek – köztük nagy arányban romák - valós társadalmi és gazdasági integrációját.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

A stratégia általános célja: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontása, e korosztály társadalmi integrációjának elősegítése. A dokumentum kiemelt célként rögzíti egyebek mellett a kirekesztettség, kisodródás megakadályozását, az unió által deklarált célok átvételét, a magyarországi és a határon túli magyar fiatalok közötti kapcsolatok fejlesztését.

A stratégia speciális célokat is megfogalmaz, ezek között szerepel az ifjúsági korosztályok társadalmi, egyéni felelősségének fejlesztése, integrációjának segítése, a gyermekvállaláshoz szükséges feltételek, a munkavállalás, otthonteremtés elősegítése.

1.2. Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti. A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (2013. január 1-étől hatályba lépő) rendelkezik.

A Program figyelembe veszi Vekerd Község Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete,
- 23/2015. (V. 04.) önkormányzati határozattal jóváhagyott Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja 2015-2019.

- Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének Vekerd Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Tervéről szóló 17/2005.(XI.28.) önkormányzati rendelete
- 24/2005. (XI.28.) önkormányzati határozattal jóváhagyott Vekerd Településfejlesztési Konceptiója
- 25/2005. (XI.28.) önkormányzati határozattal jóváhagyott Vekerd Község Településszerkezeti Terve
- Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a falugondnoki szolgálatról szóló 14/2014. (XII.18.) önkormányzati rendelete

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Furta Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja készítése során az alábbi stratégiák, fejlesztési tervek, koncepciók kerültek áttekintésre, biztosítva az önkormányzati dokumentumok összhangjának megteremtését:

- Vekerd Községi Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2018. (III. 14.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2018. évi költségvetéséről
- 23/2015. (V. 04.) önkormányzati határozattal jóváhagyott Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja 2015-2019.
- 9/2013. (IV.11.) ÖH. határozattal jóváhagyott vagyongazdálkodási terv
- 24/2005. (XI.28.) önkormányzati határozattal jóváhagyott Vekerd Településfejlesztési Koncepciója
- 49/2017. (XII. 29.) ÖH. határozattal jóváhagyott Vekerd Községi Településképi arculati kézikönyvének elfogadása
- Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 19/2017. (XII. 27.) önkormányzati rendelete Vekerd Község Településképeznek Védelméről

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település zsáktelepülés mivoltából a közszolgáltatások egy részét tudja helyben elérni, a helyben nem elérhető közszolgáltatásokat jellemzően a közeli Zsáka és Furta, illetve a kistérségi központban érhető el.

A köznevelési feladatait az önkormányzat 2013. szeptember 1-jétől a Furta – Darvas – Bakonszeg Mikro-térségi Köznevelési Intézményi Társulás keretében látja el ezen feladatait. Ugyancsak a társulás intézménye keretében a Furtai Általános Művelődési Központ látja el közművelődést és a könyvtári szolgáltatást.

A szociális alapszolgáltatásokat a település a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása keretében látja el. A társulás szociális alapszolgáltatásai a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) szerinti szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, családsegítés, házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátás. A Dél-Bihar Négycentrum Terület- és Vidékfejlesztési Társulás keretében a jelzőrendszeres a házi segítségnyújtást látja el.

A település lakói számára a településen hiányzó, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, illetve a közszolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítésére, valamint a rászorult személyek szállítási problémájának megoldására, továbbá, hogy a település lakosságát érintő információk gyűjtésének és továbbításának biztosítására, a 1993. évi III. törvény 60. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében a falugondnoki szolgálat keretében gondoskodik az önkormányzat

az ellátandó alapellátási feladatok köréről, valamint a falugondnok által ellátandó egyéb szolgáltatási feladatokról.

A falugondnoki szolgálat keretében ellátandó alapellátási feladatok:

- a) étkeztetésben való közreműködés,
- b) házi segítségnyújtásban való közreműködés,
- c) családsegítésben való közreműködés.

A falugondnok által ellátandó egyéb szolgáltatási feladatok közé az alábbi feladatok tartoznak:

- a) személyszállítási feladatok,
- b) önkormányzati feladathoz tartozó egyéb szállítási feladatok,
- c) az önkormányzati rendezvények szervezésével, lebonyolításával kapcsolatos feladatok,
- d) kapcsolattartási feladat az önkormányzat és a lakosság között,
- e) egyéb nem részletezett, szolgáltatási jellegű feladatok.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 84. § (1) bekezdése alapján a közös hivatal ellátja az önkormányzatok (Furta, Bakonszeg, Vekerd) működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.

A település tagja még, Bihari Szilárd Hulladéklerakó és Hasznosító Társulásnak, Debreceni Agglomeráció Hulladékgazdálkodási Társulásnak és a Hajdú-Bihari Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulásnak is.

A közzolgáltatások elérhetősége

Közzolgáltatások	Helyben önállóan	Helyben társulás keretében	Állami fenntartásban	Más településen és pedig ...km	A szolgáltatás ellátatlan/vagy nincs
KÖZNEVELÉSI és KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNYI FELADATOK					
Óvodai nevelés				X (Furta 8,5 km)	
Általános iskolai oktatás 1-4.				X (Furta 8,5 km)	
Általános iskolai oktatás 5-8.				X (Furta 8,5 km)	
KÖZOKTATÁSI SZAKSZOLGÁLATI FELADATOK					
Gyógyypedagógiai tanácsadás				x (B.újfalú 22 km)	
Korai fejlesztés és gondozás				x (B.újfalú 22 km)	
Fejlesztő felkészítés				x (B.újfalú 22 km)	
Nevelési tanácsadás				x (B.újfalú 22 km)	
Logopédiai ellátás				x (B.újfalú 22 km)	
Továbbtanulási, pályaválasztási				x (B.újfalú 22 km)	

VEKERD KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

tanácsadás				km)	
Gyógytestnevelés				x (B.újfalu 22 km)	
GYERMEKJÓLÉTI ALAPELLÁTÁSOK					
Gyermekjóléti szolgáltatás		x			
Bölcsőde					x
Családi napközi					x
Iskolai napközi				X (Furta 8,5 km)	
Házi gyermekfelügyelet					x
GYERMEKJÓLÉTI SZAKELLÁTÁSOK					
Családok átmeneti otthona				x	
TOVÁBBI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK, INTÉZMÉNYEK					
Közigazgatási szolgáltatás		x			
Közművelődési, kulturális szolgáltatás (kulturális központ, könyvtár)		x			
Közép- és felsőfokú oktatás (szakiskola, szakközépiskola, gimnázium, főiskola)				x (B.újfalu 22 km)	
Szociális alapszolgáltatások		x			
Gyermekvédelmi alapszolgáltatások		x			
Egészségügyi alapellátás (háziorvos, védőnői ellátás)	x (vállalkozó által)				
Egészségügyi szakszolgáltatás (kórház, szakrendelő, házi-, gyermek-, és fogorvosi ellátás, mentőállomás)				x (B.újfalu 22 km)	
Tudományos szolgáltatás				x (Debrecen 70 km)	
Rendvédelem (rendőrség)				x (B.újfalu 22 km)	
Katasztrófavédelem (Tűzoltóság, Polgári Védelem)				x (B.újfalu 22 km)	
Igazságszolgáltatás				x (B.újfalu 22 km)	
Foglalkoztatási szolgáltatás				x (B.újfalu 22 km)	
Sporttevékenység				x (B.újfalu 22 km)	

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR rendszerből, a KSH adatgyűjtéséből és az önkormányzatnál fellelhető kimutatások szolgálták. Azoknál a területeknél ahol nem volt található adatszolgáltatás, ott a 2001. évi népszámlálási adatokból indultunk ki.

Az önkormányzat számára a részletes esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez a legszükségesebb adatok rendelkezésére álltak, azonban vannak olyan területei az esélyegyenlőségnek, ahol megmutatkozik az adatgyűjtés hiányossága, a mérési lehetőségek nehézsége. Ilyen területek a nők foglalkoztatottsága, az idősek infokommunikációs jártassága és a fogyatékos személyekkel kapcsolatos adatgyűjtések.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.” (forrás: TÁMOP – pályázati kiírás)

A mélyszegénységet összetett jelenségként kell kezelni, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Az utóbbi években, Furtán ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskeresők száma. Míg 2010-ben 155 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a községben, addig 2017-ben 46 főt. A változás oka lehet a munkalehetőségek bővülése, kisebb mértékben a munkaképes korú lakosság elvándorlása.

A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segítyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Különösen a nyugdíj előtt állóknak egyedüli esélyként maradt a közmunka, amit kötelező elvállalniuk, ha valamilyen bevételhez akarnak jutni. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Helyi szinten az egyik „legnagyobb közfoglalkoztató” és a munkát koordináló szerv továbbra is az önkormányzat, a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

A település viszonylatában segítséget jelentett, hogy az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán keresztül igénybe vehető állami támogatásoknak köszönhetően egyre többen vettek és vesznek részt alap- és szakmai képzéseken.

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

A halmozottan hátrányos helyzetű, belső perifériának tekinthető Vekerd gazdaságában – természetföldrajzi adottságainak megfelelően – a mezőgazdaság játszik szinte kizárólagos szerepet, ez biztosítja a lakosság megélhetési forrását.

A település nagyon előregedő, magas a nyugdíjasok száma a lakosság közel 44 %-a nyugdíjas. Jövedelmi helyzetüket tekintve látható, hogy az átlagos öregségi nyugdíj összege jóval alacsonyabb, mint a megyei, illetve az országos átlag: a megyei átlagnak 46,86 %, az országosnak mindössze 39,90 %-a. Ugyanezt az arányszámokat tükrözi, ha a foglalkoztatottak bruttó átlagbért tekintjük.

Jellemző adat a település jövedelmi és vagyoni helyzetére a helyi iparűzési adóerő-képesség, amely annyira kevés volt, hogy a képviselő-testület 2013-ban úgy döntött, hogy hatályon kívül helyezi ezen rendeletét, így is ösztönözve a vállalkozások ide településének esélyeit. Összehasonlítva a megye más vagy a más régió adataival, láthatjuk, hogy Vekerd földrajzi adottsága, mezőgazdasági jellegű mivolta rányomja a bélyegét. A településen nincs olyan ipari termelés, amely jövedelemmel látná el a térséget és a települést. A regisztrált vállalkozások száma nem mutat jelentős fejlődés: 2013-ban 13, 2014-ben 14, 2015-ben 14, 2016-ben 10 vállalkozás található a településen. Ugyanezt a képet tükrözi a kiskereskedelmi üzletek (évek óta 1 kereskedelmi egység működik) és vendéglátó (az 1 vendéglátóhely közül mára egy sem üzemel) helyek száma. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, mely elsősorban közfoglalkoztatás és a start mezőgazdasági mintaprogram keretében foglalkoztat.

A településen a lakásállományt megfigyelve azt tapasztaljuk, hogy évek óta stagnál, száma nem változik, sőt csökken az elöregedett, elhagyott ingatlanok lebontása révén. Ez azt mutatja, hogy nincs a településen lakásépítés, nem történik felújítás, a lakások nagy része fél, illetve komfort nélküli. Ez jól tükrözi a lakosság jövedelmi, vagyoni helyzetét, vagyis a megtermelt jövedelmet a napi megélhetéshez elég, nem képződik megtakarítás, nem jut fejlesztésre. Sőt igen jellemző adat, hogy évről évre nő például a védendő fogyasztók száma. Ha áttekintjük a település egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelmét azt látjuk, hogy 74%-a kistérségi központnak (Berettyóújfalu) és mindössze 53%-a az országos átlagénak.

Mindennek fényében megállapítható, hogy Vekerd településen élők jövedelmi és vagyoni helyzete a megyei és az országos átlagnál jóval alacsonyabb. Magas a nyugdíjasok aránya, létminimum környékén élők száma. Nem véletlen, hogy a Vekerd a 47 leghátrányosabb kistérségeinek egyik települése.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

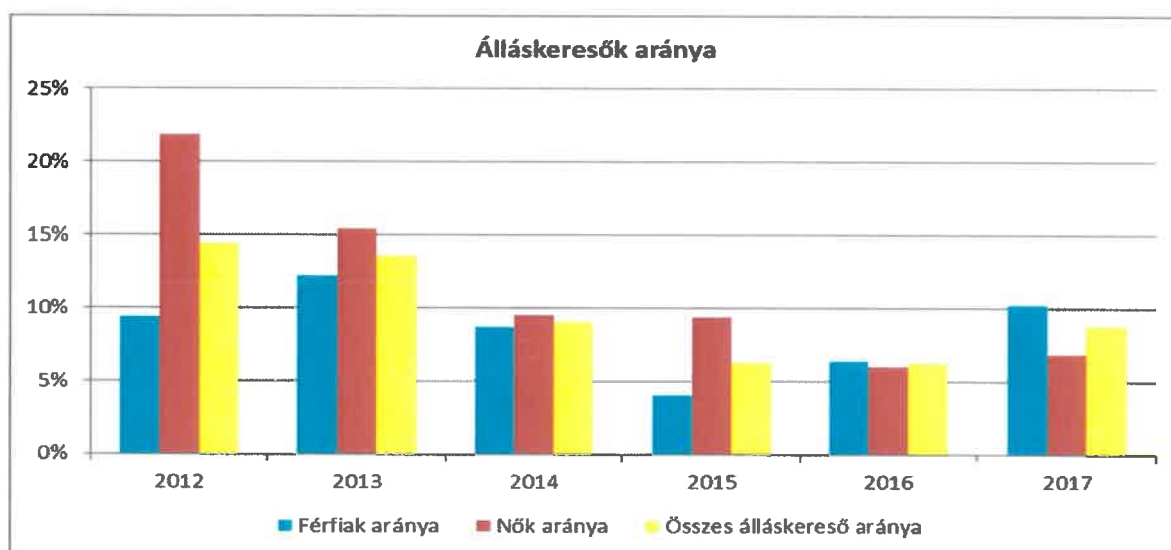
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.1. Foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

6. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	48	32	80	4,5	9,4%	7	21,9%	12	14,4%
2013	49	34	83	6	12,2%	5,25	15,4%	11	13,6%
2014	46	34	80	4	8,7%	3,25	9,6%	7	9,1%
2015	43	32	75	1,75	4,1%	3	9,4%	5	6,3%
2016	43	29	72	2,75	6,4%	1,75	6,0%	5	6,3%
2017	39	29	68	4	10,3%	2	6,9%	6	8,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

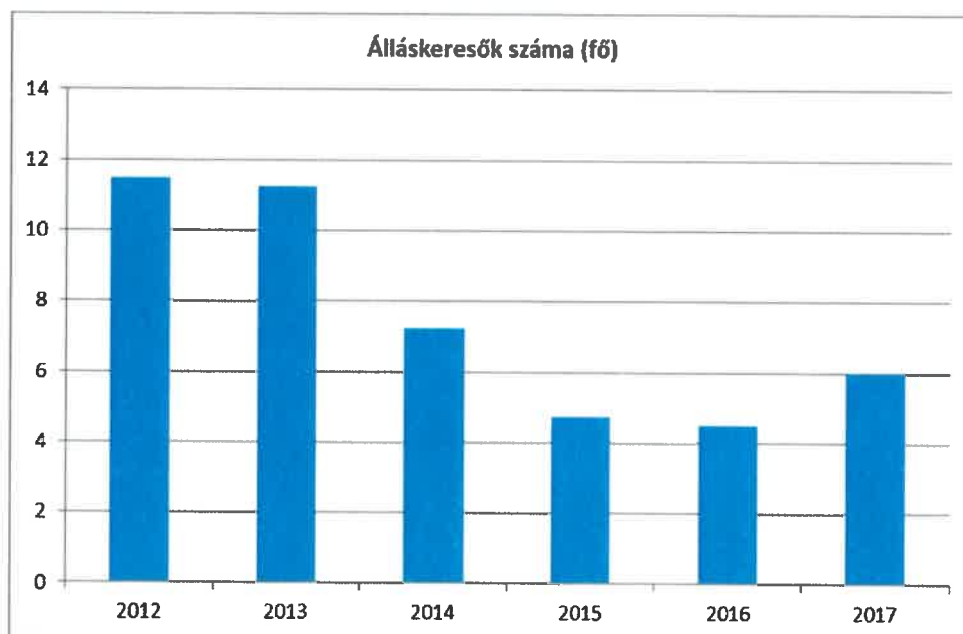
A 6. számú táblázat és a hozzákapcsolódó grafikonok éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskeresők létszámát, százalékos arányát. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban csökkent, váltokozva ugyan, de a nők és férfiak közel hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban.

Ha összehasonlítjuk a megyei átlaggal például a 2015. évet figyelembe véve (8,15 %), akkor azt tapasztaljuk, hogy az nyilvántartott álláskeresők száma 1,85 %-kal alacsonyabb. Mindez azonban a település méretéből, illetve az Önkormányzat majdnem teljeskörű közmunkaprogramjának köszönhető. Ennek ellenére a kistérségre, a településre a jelenleg érvényesülő gazdasági folyamatok erősen rányomják a bélyegét, a kormányzat gazdaságélénkítő folyamatának hatására egyszerre van jelen a munkaerőhiány és a munkanélküliség.

7. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		12	11	7	5	5	6
20 év alatti	Fő	0,25	0	0	0	0	0
	%	2,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év	Fő	2,75	2,5	1,75	1	1	0
	%	23,9%	22,2%	24,1%	21,1%	22,2%	0,0%
25-29 év	Fő	0	0	0,5	1,75	0,75	0,75
	%	0,0%	0,0%	6,9%	36,8%	16,7%	12,5%
30-34 év	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
35-39 év	Fő	1	0,25	0,25	0	0,5	0,75
	%	8,7%	2,2%	3,4%	0,0%	11,1%	12,5%
40-44 év	Fő	1,25	3	1,75	0,75	0,75	0,25
	%	10,9%	26,7%	24,1%	15,8%	16,7%	4,2%
45-49 év	Fő	0,5	1,25	0,25	0	0,5	2,25
	%	4,3%	11,1%	3,4%	0,0%	11,1%	37,5%
50-54 év	Fő	1,5	1	0,25	0	0,25	1
	%	13,0%	8,9%	3,4%	0,0%	5,6%	16,7%
55-59 év	Fő	3,75	2,25	1,5	0,25	0,25	0
	%	32,6%	20,0%	20,7%	5,3%	5,6%	0,0%
59 év feletti	Fő	0,5	1	1	1	0,5	1
	%	4,3%	8,9%	13,8%	21,1%	11,1%	16,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Jellemző értékeket mutat a nyilvántartott állás keresők csoportját szűkebb korcsoportokra tovább bontva látható, hogy legkisebb arányban a 20 éven aluli lakosság körében találhatóak regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még az oktatási rendszerben foglal helyet, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt.

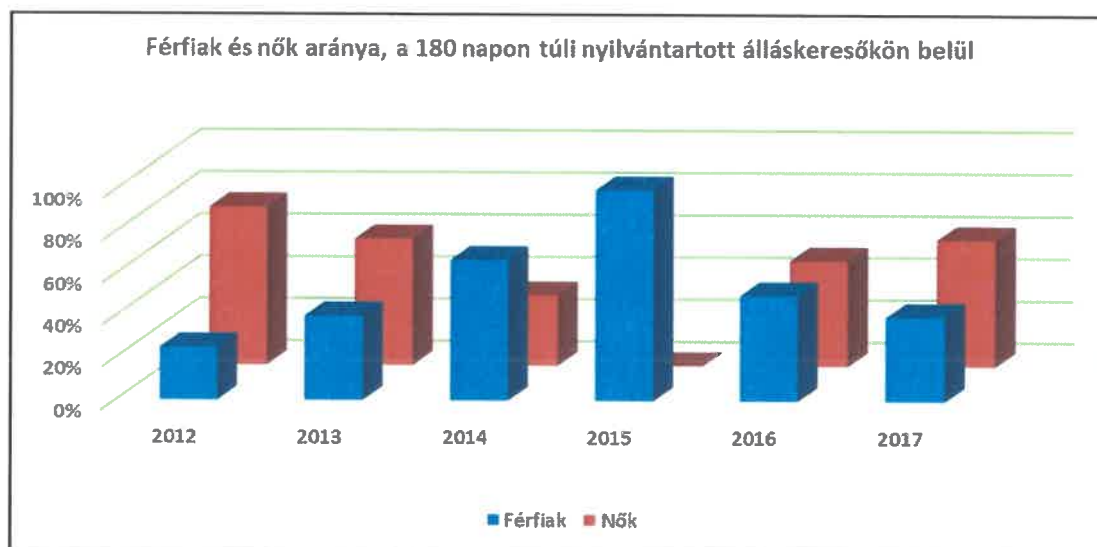
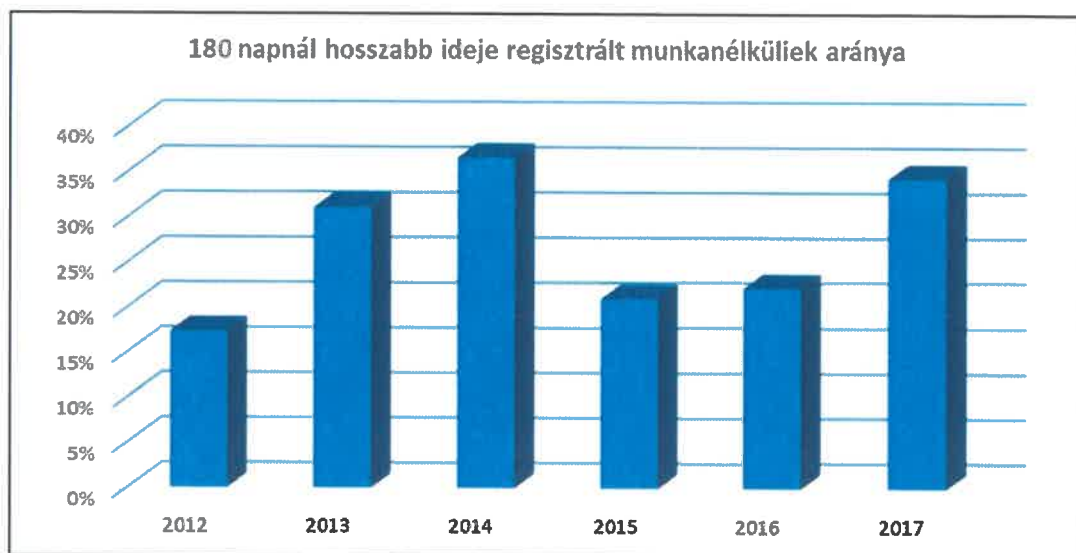
Megfigyelhető, hogy bár az állás keresők száma csökkent, annak korcsoportonkénti megoszlása az 46-49 éa az 59 év feletti lakosság arányának tükrében az növekedett. Ez a 2010 óta zajló, lépcsőzetes nyugdíjkorhatár emeléssel, valamint a korkedvezményes nyugdíj megszüntetésével állhat összefüggésben. Ezen felül általánosságban is megállapítható, hogy idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé. Az önkormányzat által működtetett közfoglalkoztatási programok próbálják ellensúlyozni az idősebb korosztályra és egyéb hátrányos helyzetben lévő lakosokra nehezedő, főként az alacsony mobilitási lehetőségeiből fakadó terheket azzal, hogy helyben próbálja foglalkoztatni őket.

A település gazdasági potenciáljának jellemzésekor, s a jövőbeni folyamatok tervezéséhez fontos adatokat szolgáltat a tartós munkanélküliekről szóló adatsor.

8. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott állás keresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	17,39	1	3	4	25,0%	75,0%
2013	31,11	2	3	5	40,0%	60,0%
2014	36,67	2	1	3	66,7%	33,3%
2015	21,05	1	0	1	100,0%	0,0%
2016	22,22	1	1	2	50,0%	50,0%
2017	34,38	2	3	5	40,0%	60,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

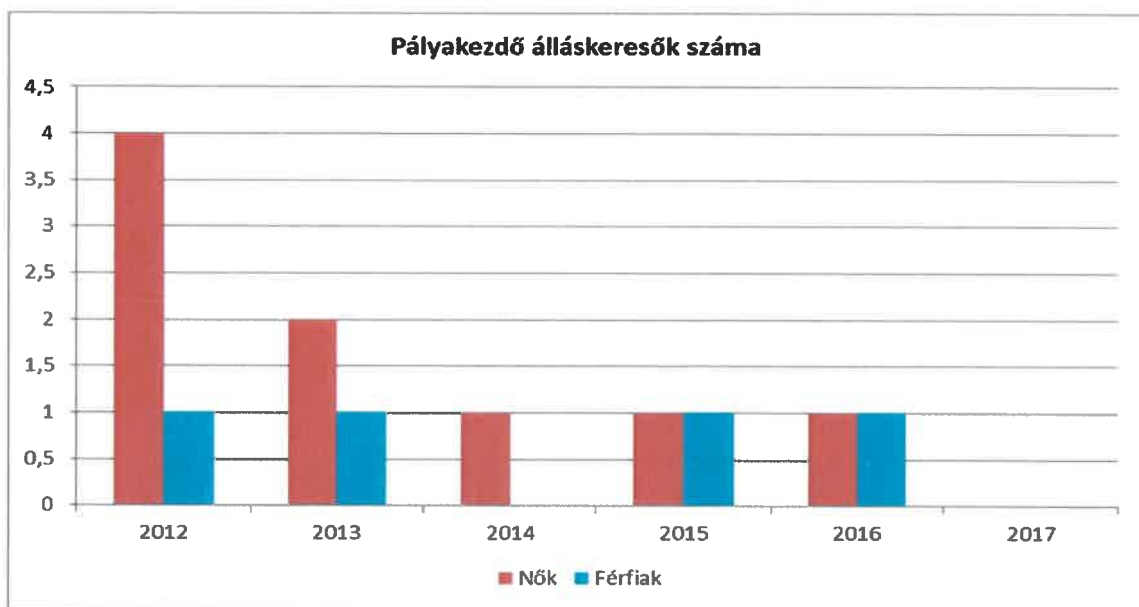

A grafikonról jól kiolvasható, hogy a nyilvántartott munkanélküliek között magas a tartós munkanélküliek száma 20-30 % körül mozog. Még szembe ötlőbb a 2014-es és 2017-es igen magas érték, ha a nemek szerinti megoszlást figyeljük, akkor azt látjuk, hogy a nők átlagosan magasabb arányt képviselnek a tartós munkanélküliek között. Bár ez 2016 évben pont fordítottan igaz és látható egyfajta csökkenő tendencia, továbbra is súlyos problémát okoz az állásnéküliek visszakerülése a munkaerőpiacra. Ez láttatja, hogy többségük olyan munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is.

9. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	7	11	18	1	14,3%	4	36,4%	5	27,8%
2013	8	11	19	1	12,5%	2	18,2%	3	15,8%
2014	7	10	17	0	0,0%	1	10,0%	1	5,9%
2015	7	14	21	1	14,3%	1	7,1%	2	9,5%
2016	7	17	24	1	14,3%	1	5,9%	2	8,3%
2017	7	4	11	na.	0,0%	na.	0,0%	0	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 9. számú táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban a pályakezdő, 18-29 éves fiatalok között az állás keresők arányában csökkenés figyelhető meg. Arányuk a munkanélküliek között gyakran a szakmai gyakorlat hiányából fakad. A fiatalok ugyanis sok esetben hiába rendelkeznek megfelelő iskolai végzettséggel, a valós, gyakorlatban elsajátítható tapasztalatuk hiánya miatt nem alkalmazzák őket a munkáltatók. Az iskolarendszerbe épített szakmai gyakorlatok eltérő színvonalúak, így ezek csak bizonyos esetekben nyújtanak megoldást a fenti problémára. Fontos kiemelni továbbá, hogy a fiatalok száma a településen az elmúlt években folyamatosan csökken, mely a magasabb mobilitási kedvvel és lehetőséggel függhet össze. A 18-29 éves pályakezdők a nagyobb lélekszámú településeken

hamarabb találnak végzettségüknek megfelelő állást, többségük még családalapítás előtt állva könnyebben változtat lakóhelyet az ideális munka kedvéért.

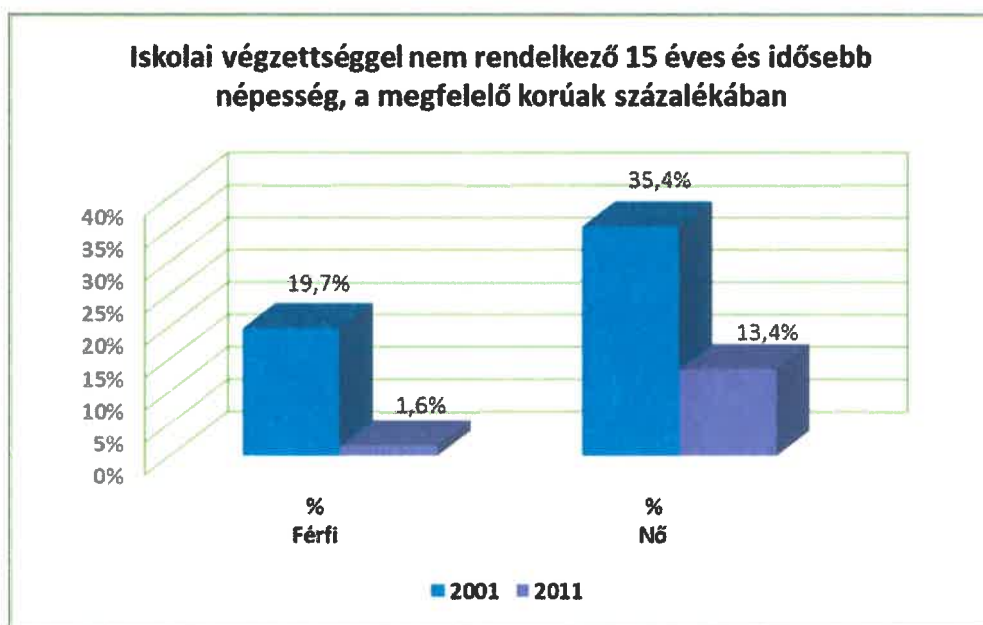
3.2.2. Alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Így az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. Természetesen, a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben. Alacsony iskolai végzettségűeknek tekinthetjük egyrészt azokat, akik még az általános iskolát sem fejezték be, másrészt rendelkeznek ugyan általános iskolai végzettséggel, de versenyképes, a munkaerő-piacon könnyen konvertálható szakképzettséggel nem.

10. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	80,3%	64,6%	19,7%	35,4%
2011	98,4%	86,6%	1,6%	13,4%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

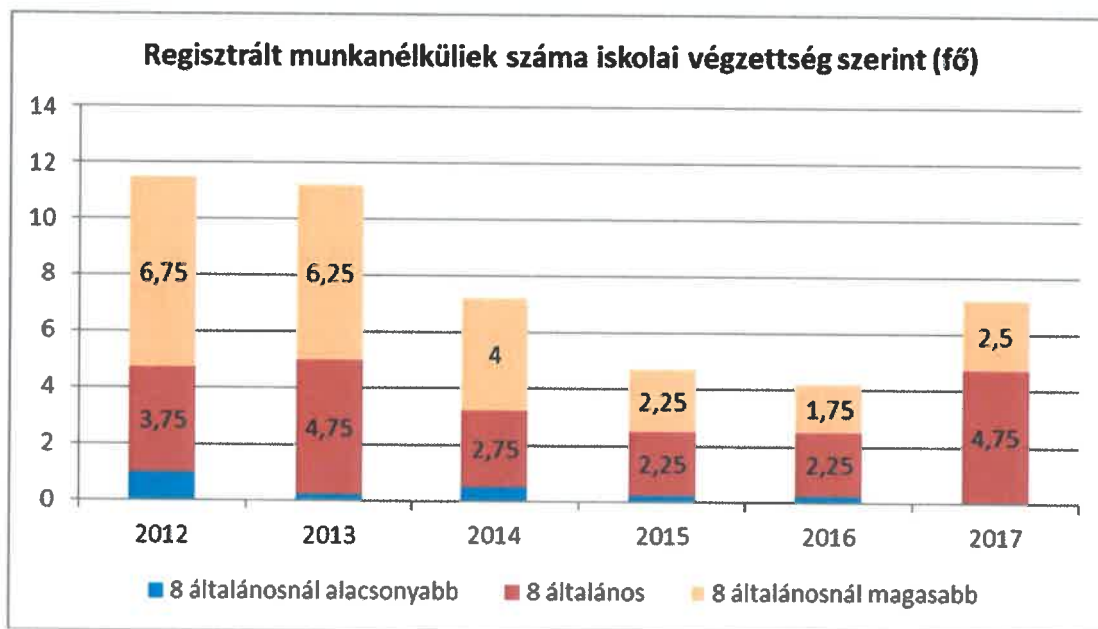

Vekerden 2001 és 2011 között 20 %-kal csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, 15. életévüket betöltött lakosok száma. A 10. számú táblázatból kiolvasható, hogy csökkent a férfiak és nők közötti különbség: 2001-ben a női lakosság 35,4 %-a, a férfi lakosság 19,7 %-ka nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel, 2011-re ez az arány nők esetében 13,4 %-ra, férfiak esetében 1,6 %-ra szelődött.

11. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	12	1	8,7%	3,75	32,6%	6,75	58,7%
2013	11	0,25	2,2%	4,75	42,2%	6,25	55,6%
2014	7	0,5	6,9%	2,75	37,9%	4	55,2%
2015	5	0,25	5,3%	2,25	47,4%	2,25	47,4%
2016	5	0,25	5,6%	2,25	50,0%	1,75	38,9%
2017	6	0	0,0%	4,75	79,2%	2,5	41,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen általánosságban elmondható, hogy a 15 éves és idősebb lakosság körében nem számottevő azoknak a száma, akik nem fejezték be a 8. általános iskolát. Ha megfigyeljük a 2001. népszámlálási adatokat, akkor még a lakosság 27,5 %-a mondta, hogy nem rendelkezik 8. általános végzettséggel. Míg a 2011. adatoknál már ez az arány mindössze 7,5 %. Ha a nyilvántartott

álláskeresőik között figyeljük meg az iskolai végzettség szempontjából az alacsony iskolai végzettségűek számarányát ugyanezt tapasztaljuk. A 8. általános iskolai végzettségű, illetve annál magasabb iskolai végzettségűek aránya az nyilvántartott álláskeresőik körében közel azonos. A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében ennek megfelelően a versenyképes szakképzés, átképzés megszerzése lehet a cél. Az önkormányzatnak a feladata, hogy a képzéseket szervezőkkel ez irányú kapcsolat felvétel kezdeményezése

12. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

Év	Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók száma	8. évfolyamot eredményesen befejezte a felnőttoktatásban	
	Fő	Fő	%
2012	0	0	na.
2013	0	0	na.
2014	0	0	na.
2015	0	0	na.
2016	0	0	na.
2017	0	0	na.

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

13. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Év	Középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	Szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők száma		Gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők		Középiskolai tanulók száma a felnőttoktatásban
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%	Fő
2012	0	0	na.	0	na.	0	na.	0
2013	0	0	na.	0	na.	0	na.	0
2014	0	0	na.	0	na.	0	na.	0
2015	0	0	na.	0	na.	0	na.	0
2016	0	0	na.	0	na.	0	na.	0
2017	0	0	na.	0	na.	0	na.	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Felnőttoktatásban résztvevőkről adattal nem rendelkezik a település, valamint felsőfokú intézményekben tanuló roma fiatalokról sincsenek adataink. Középfokú felnőttoktatásra a vonzáskörzetben nyílik lehetőség, azonban a vekerdi tanulók létszámáról a statisztikák nem tartalmaznak elkülönített adatot. A hiányzó adatok ellenére általánosságban elmondható, hogy a településen nyilvántartott munkanélküliek között még mindig nagyon magas azok aránya, akik csak alacsony végzettséggel rendelkeznek. Középfokú végzettség hiányában a szakképesítések többsége

sem szerezhető meg, így ezeknek a lakosoknak a többsége a munkaerőpiac csak olyan területein tud elhelyezkedni, ahol semmilyen speciális szaktudásra nincs szüksége.

Magyarországon a tankötelezettség 16. életév betöltésével megszűnik, így semmilyen jogszabály által biztosított forma nincs arra, hogy a fiatalokat „rákényszerítsük” arra, hogy középfokú képesítést szerezzenek. Az iskolarendszeren kívüli szakképesítés megszerzésének egyik lehetőségeként alakult ki az utóbbi években, hogy a nyilvántartott álláskereső az illetékes Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül pl. közfoglalkoztatási program keretein belül, a munkavégzés alól felmentve szerez valamilyen dokumentált szakképzést.

3.2.3. Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresőik – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatók. A fent említett törvény taxatív felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató.

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékterhek.

2013 és 2017. között az állam által meghatározott célok elérésének egyik meghatározó programja volt a kistérségi start mintaprogram, valamint a később erre épülő startmunkaprogram.

Vekerd Községi Önkormányzat által benyújtható programok a következők minden esetben **ráépülő programként**: „Mezőgazdasági és Helyi sajátosságra épülő” és ráépülő startmunka, valamint „Bio- és megújuló energiafelhasználás”

- **Mezőgazdasági program megvalósítását célzó projekt:**
 - kertészet, zöldség- gyümölcs termesztés;
 - méhészet;
 - húsgalamb tenyésztés

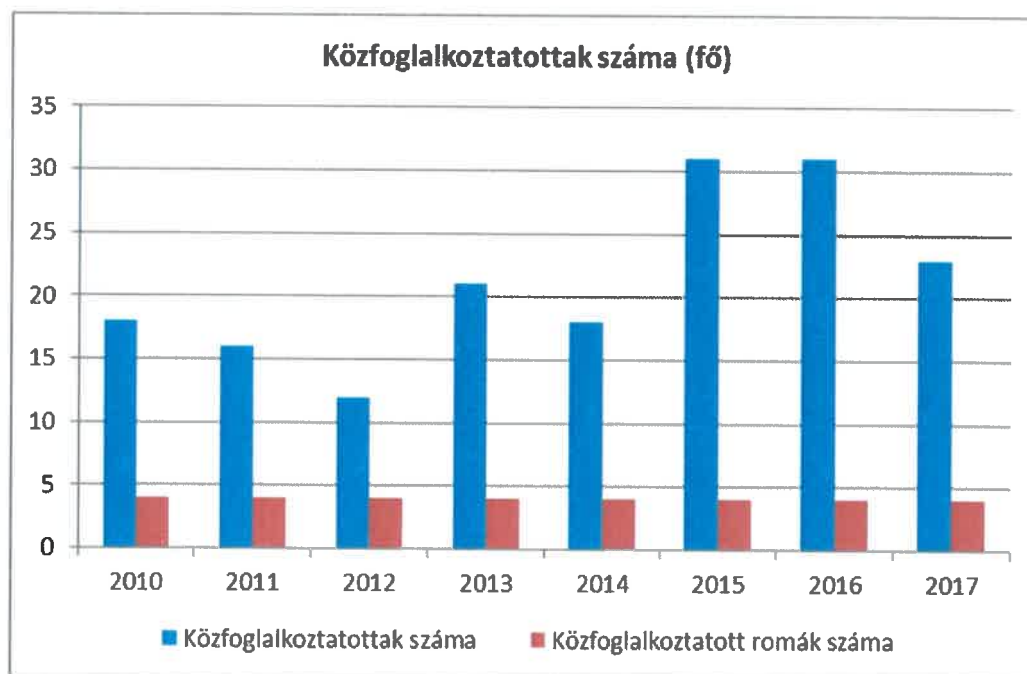
- **Bio- és megújuló energiafelhasználást célzó projekt:**
 - erdőkezelés és tisztítás, energiafűz kezelése, apríték készítés
- **Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatást célzó projekt:**
 - szőnyeg és kaptártakaró szövése;
 - famegmunkálás;

Vekerd Községi Önkormányzat a fenti startmunka elemek révén tervei szerint 2018. március 1. és 2019. február 28. között kb. 19 fő közfoglalkoztatott munkalehetőségének biztosítását tervezi.

14. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	18	21%	4	100%
2011	16	19%	4	100%
2012	12	23%	4	100%
2013	21	26%	4	100%
2014	18	22%	4	100%
2015	31	40%	4	100%
2016	31	38%	4	100%
2017	23	34%	4	100%

Forrás: Önkormányzat adatai

A településen a közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma a vizsgált időszakban nagyjából azonos értéket mutat, kisebb kilengéssel, 2017 évtől csökkenő tendenciát mutatva. Az aktív korú lakossághoz képest 23-38 %-os arányt mutat. A roma/cigány lakosság száma a településen nem magas számuk 4 % alatt van. A közfoglalkoztatásban résztvevő roma/cigányok száma a vizsgált időszakban állandó (4 fő) az aktív korú roma/cigány lakosság 100 %-a.

3.2.4. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok, stb.)

A helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciái, illetve a munkaerő számának és állásnélküli munkaerő számának alakulása egyre csökkenő, de nyitott ollót mutat. A regisztrált vállalkozások száma a településen ugyan enyhe emelkedést mutat, ez nem vonja maga után a foglalkoztatottságot. A vállalkozások elsősorban mezőgazdasági jellegűek, amelyek önmagukat esetlegesen 1 fő alkalmazottat foglalkoztatnak. Ezt támasztja alá a kiskereskedelmi és vendéglátóhelyek stagnáló, alacsony száma. A településen nincs ipar. A legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. Az önkormányzat helyi adóbevételi nem nyújtanak arra fedezetet, hogy az önkormányzat saját erőből beruházásokat eszközöljön. Erre csak pályázat útján és akkor is önerőalap-támogatás elnyerése van lehetőség.

A település munkaerő-piaci helyzetének a közlekedési lehetőségekkel való összefüggéseit tekintjük át akkor azt láthatjuk, hogy a település zsáktelepülés mivolta rányomja a bélyegét. A település csak közúton és csak autóbusszal érhető el. Egyetlen volántársaság járatai járnak be a községbe, munkanapokon 2-2 párral. A legközelebbi város (Berettyóújfalu 22 km) 45 percnyi távolságra van, a megyeszékhely 100 percnyi megközelíthetőségre. Vasútvonal közvetlenül nincs. A főváros azonban messze 296 km-re, 3 órányi autóval, tömegközlekedéssel 4,5 órányi van. Ez a távolság rányomja bélyegét a településre, de nemcsak a településre, ha nem a kistérségre is.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2014. év, illetve előző évekhez képest jelentősen csökkent, körülbelül a felére esett vissza, köszönhetően a Magyarország Kormányának gazdaságfejlesztést erősítő programjainak, továbbá a település közmunkaprogramjának. A gazdasági expanzió hatására egyre több vállalkozás bővíti kapacitásait, ennek következtében a térségben bővült a munkaerőigény (pl.: Henkel Magyarország Körösladányi Gyára, Kuka Robotics Füzesgyarmati Gyára). Ez begyűrizött a településre és az addig munkanélküli, illetve közfoglalkoztatásban résztvevők elhelyezkedtek a valós munkaerőpiacon. A közfoglalkoztatási programot továbbra is folytatni kell, hiszen az itt maradó hátrányos helyzetű munkavállalási korú embereknek ez biztosítja az egyik megélhetési lehetőséget. Ennek jegyében a lehetőségekhez mérten meg kell próbálni a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságra való felkészítésének, munkaerőpiaci eszközökben való részesedésének és munkaerő-piacon való megjelenésének elősegítését, a helyi kisközösségek társadalom-szervező szerepének megerősítését, a vidék megtartó képességének erősítését, valamint az ezzel kapcsolatos disszemináció támogatását, kultúrák közötti párbeszéd erősítését.

A munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő programok helyben nem érhetőek el, csak a közeli kistérségi központban. Szintén a közeli kistérségi központban található a munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek, a felnőttképzési és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások, ezek helyben nem találhatóak.

Vekerd településen nem számottevő a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, ennek ellenére tovább kell erősíteni a mélyszegénységben élők és romák pozitív diszkriminációját. A települési önkormányzat a közfoglalkoztatás és a start mezőgazdasági mintaprogramban való részvétel keretében igyekszik a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatását elősegíteni.

3.3. Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresőkre számára elérhető támogatásokat.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lesz, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

Aktív korúak ellátásában történt változás *(jogszabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33. §-37/C. §, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134. §, 134/B. §)*

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Lakásfenntartási támogatásban történő változás *(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C. § (1)-(2) bekezdés, Furta Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól)*

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-étől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehet benyújtani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez. Furta Község Önkormányzata a lakhatáshoz nyújtott települési támogatást kizárólag természetbeni szociális ellátás formájában és a lakásfenntartással összefüggő azon kiadásokhoz nyújtja (villanyáram-, víz-, gázfogyasztás, csatornahasználat, szemétszállítás, tüzelőanyag, talajterhelési díj) amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

Adósságkezelési szolgáltatásban történt változás *(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C. § (4) bekezdés)*

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-étől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére. Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik részére 2015. március 1. előtt került megállapításra az adósságkezelési szolgáltatás, a szolgáltatást a korábbi szabályok alapján kell nyújtani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára.

Méltányossági közgyógyellátásban történt változás *(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C. § (3) bekezdés)*

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-től kikerülnek a szociális törvényből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem lesz kötelező. Méltányossági közgyógyellátás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehet benyújtani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez. Furta Község Önkormányzata a szociális ellátások helyi szabályairól szóló rendeletében nem állapított meg ilyen jogcímű települési támogatást.

Méltányossági ápolási díjban történt változás

Az ellátás biztosítása a települési önkormányzatok számára korábban sem volt kötelező. A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális törvényből.

Furta Község Önkormányzata a szociális ellátások helyi szabályairól szóló rendeletében nem állapított meg ilyen jogcímű települési támogatást.

Önkormányzati segélyben történt változás (jogszabályi háttér: Szt. 45. §-a, *Furta Község Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II.26.) önkormányzati rendelete a szociális ellátások helyi szabályairól*)

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lett.

E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban állt, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

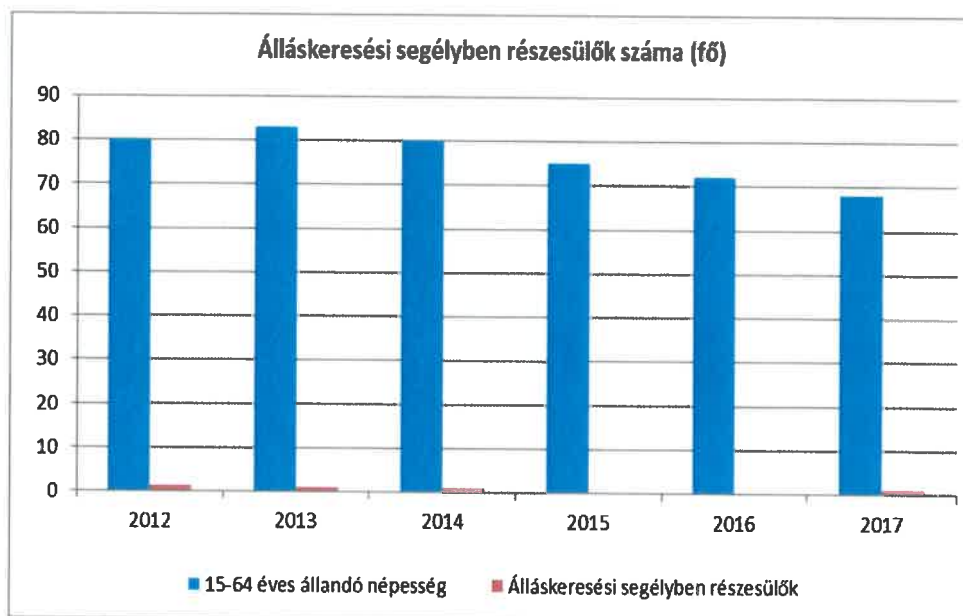
Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Ez alapján Vekerd Községi Önkormányzat elfogadta a Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális ellátások helyi szabályairól szóló 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletét, melyben szabályozza a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatások körét és igénybevételének módját.

15. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresői segélyben részesülők (fő)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	80	1,25	1,6%
2013	83	1	1,2%
2014	80	1	1,3%
2015	75	0,25	0,3%
2016	72	0	0,0%
2017	68	1	1,5%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

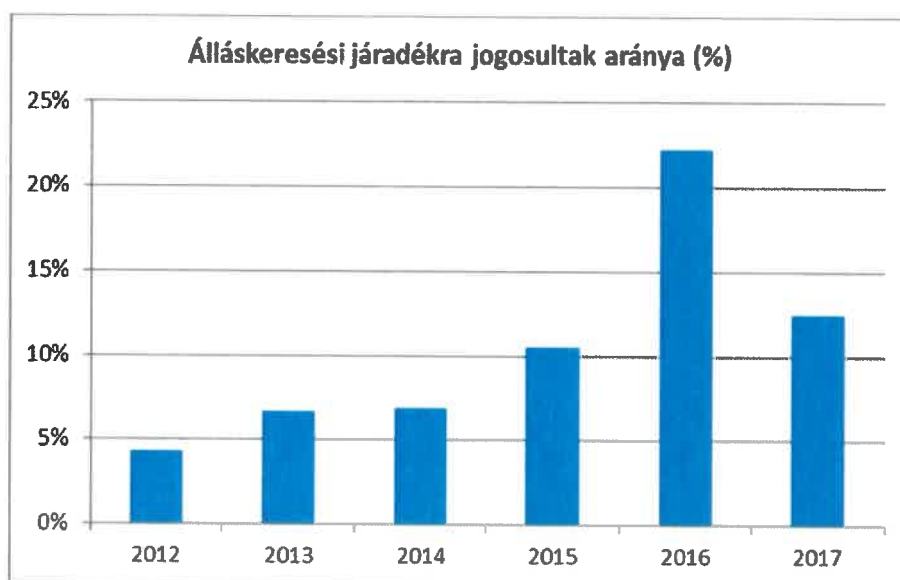

A 15. tábla adatsora az álláskeresői segélyre jogosultak alakulásáról ad képet a munkaképeskorú lakosság vonatkozásában. A tábla azt mutatja meg, hogy elenyésző a segélyezettek száma.

16. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
	Fő	Fő	%
2012	12	0,5	4,3%
2013	11	0,75	6,7%
2014	7	0,5	6,9%
2015	5	0,5	10,5%
2016	5	1	22,2%
2017	6	0,75	12,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A következő adatsora azt jelzi, hogy a településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

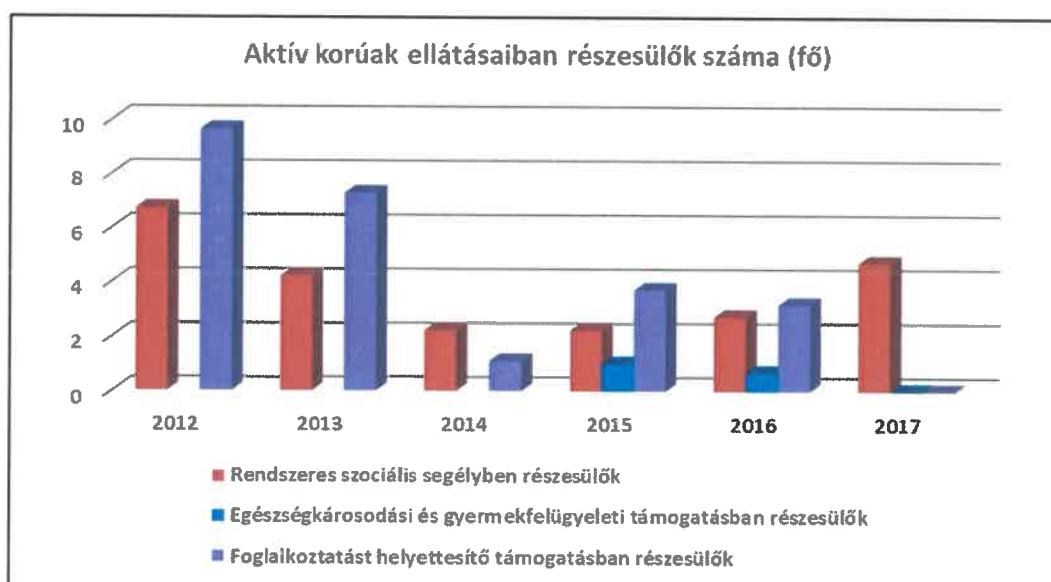
A 16. tábla adatsora az álláskeresői járadékra jogosultak alakulásáról ad képet a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyítva. A két tábla azt mutatja meg, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e a munkaügyi szerv támogatásaihoz. Ez az arány folyamatos emelkedést mutat, a 2012-es 4 %, mely rendkívül alacsony, 2016-re már 22 % akik álláskeresői járadékra jogosult. Ez a fejlődés a közfoglalkoztatás fokozott kiterjesztésének köszönhető. A számok azt is jelzik, hogy a településen a munkájukat elvesztettek mindössze ¼-e jogosult a támogatásra a munkaügyi szerv részéről. Ez arról árulkodik, hogy a foglalkoztatásuk rövid időre történik, nem szerzik meg a szükséges időt a támogatások igénybevételehez. Ez a terület beavatkozást igényel, törekedni kell a hosszabb távú foglalkoztatás elősegítésére, tovább fokozására.

A következő adatsora azt jelzi, hogy a településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

17. számú táblázat - Aktív korúak ellátása - Rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	6,75		8,44%	9,67	84,09%
2013	4,25		5,12%	7,31	64,98%
2014	2,25		2,81%	1,11	15,31%
2015	2,25	1	3,00%	3,74	78,74%
2016	2,75	1	3,82%	3,2	71,11%
2017	4,75	0	6,99%	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen mindegyik mutató csökkenő tendenciát mutat a vizsgálat időszakban.

3.4. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

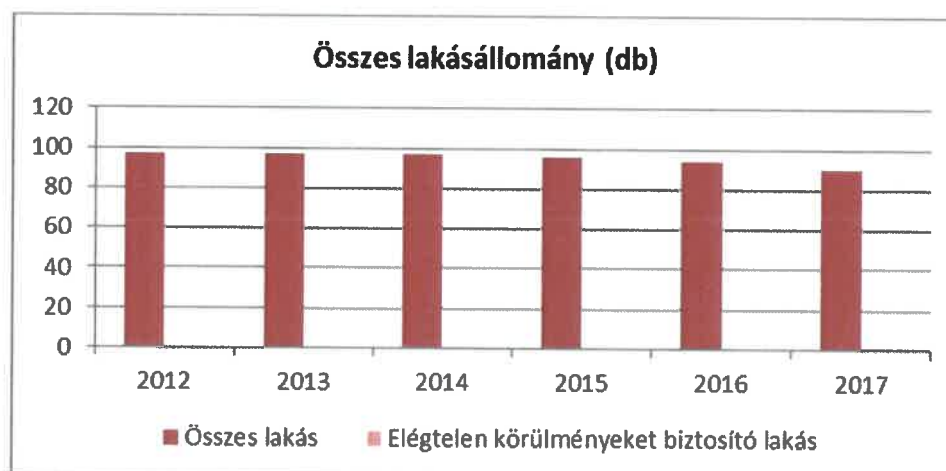
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A településen a lakásállomány száma a vizsgált időszakban kismértékű csökkenést mutat a régi elhagyott ingatlanok lebontása miatt, nincs bérlakás-állomány, nincs szociális lakhatás és nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

18. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakás-állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	97	0	0	0	0	0	0	0
2013	97	0	0	0	0	0	0	0
2014	97	0	0	0	0	0	0	0
2015	96	0	0	0	0	0	0	0
2016	94	0	0	0	0	0	0	0
2017	90	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakások elértéktelenedése, illetve elhagyása is kiolvasható a csökkenésből, az idős szülők kihalnak az ingatlanból, a korábban elköltött leszármazottak nem térnek vissza a faluba, a lakások állaga így egyre csak romlik, pláne, ha olyan utcában fekszik az ingatlan, ahol még nincs felújítva a csapadékvíz-elvezető hálózat.

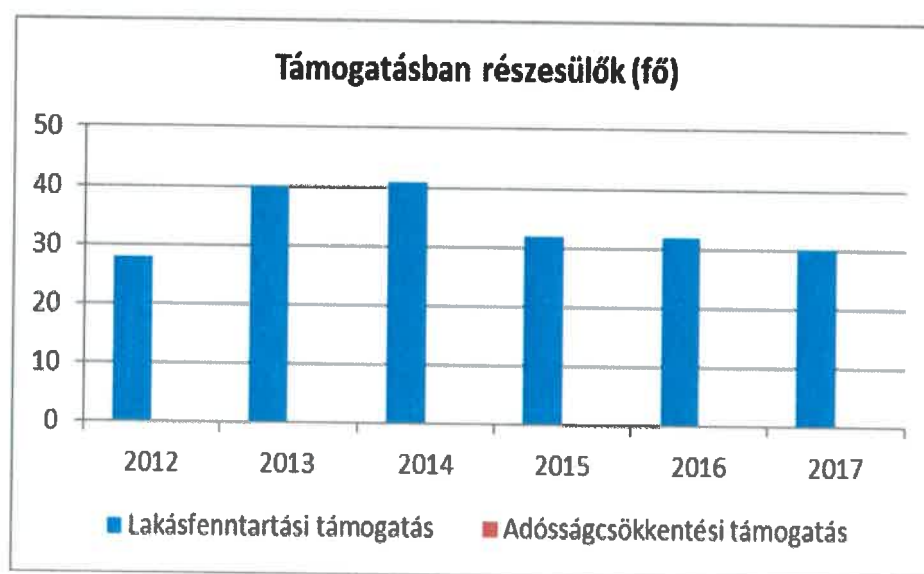
A mindennapi létfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családjai számára. A terhek enyhítését szolgálja az Szt-ben és a helyi rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén igénybe vehető lakhatási támogatás. A támogatás kizárólag természetbeni ellátásként folyósítható. Településünkön természetbeni ellátásként elsősorban szolgáltatóhoz utalással történik a támogatás megállapítása.

Mindez távlatokban a település jövedelmi és vagyoni helyzetére is képet mutat

19. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma
2012	28	0
2013	40	0
2014	41	0
2015	32	0
2016	32	0
2017	30	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szám adatok alapján a vizsgált időszakban csökkenő tendenciát mutatva, de nagyjából közel ugyanannyian részesülnek támogatásban. Mindez sejteti, hogy azért egyre többen el tudtak, illetve el tudnak helyezkedni a valós munkaerőpiacon, így javítva jövedelmi helyzetüket, mely miatt már nem férnek bele a támogatási keretbe vagy már nem igénylik azt meg.

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. A település nincs hajléktalan személy, de egyre több háztartást szerelnek fel előre fizetős mérőórát a közszolgáltatók.

Településen három család él külterületen, akik a tanyájuk közvetlen közelében lévő mezőgazdasági földjeiken gazdálkodnak. A község egész területe vegyes mezőgazdasági, falusias jellegű övezetbe tartozik. Közszolgáltatások tekintetében a település jól kiépített mindenki számára hozzáférhető: kiépített a elektromos hálózat, a gázhálózat, a vezetékes ivó- és szennyvízhálózat, szilárdhulladék

szállítás. Községi közlekedést tekintve helyi tömegközlekedés nincs, helyközi közlekedést a Észak-magyarországi Közlekedési Zrt. biztosítja. A járatok sűrűsége megfelelő, a közeli kistérségi központot és a megyeszékhely elérése biztosított, köszönhetően a 47. számú főközlekedési útvonalnak, mely áthalad a településen.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

Nem releváns a településen.

3.6. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés során az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

Egy adott település egészségügyi ellátórendszerének kihasználtságát nagymértékben befolyásolja a lakosság korösszetétele. A kor előre haladtával természetesen egyre gyakrabban jelentkeznek a különböző egészségügyi problémák, amelyek megterhelik az alapellátást és erre az egészségügyi, valamint a szociális ellátórendszernek is fel kell készülnie. A község demográfiai helyzetét jellemző tendenciákat már tárgyaltuk, így itt nem kívánunk erre külön kitérni.

A településen 1 fő háziorvos látja el felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgáltatást, valamint az iskola-egészségügyi ellátást heti 2 nap. A település lakosságszámát tekintve ez megfelelő, a rászorulóknak igénybe tudják venni az ellátást. A településen egy rendelő található, melynek akadálymentesítése csak részben biztosított. Fogorvos nincs a településen, de a közeli Zsákán elérhető szolgáltatás, mely 6,5 km-re helyezkedik el Vekerdtől. A védőnői ellátás is adott, igaz, hogy egy hónapban 1 nap van a községben a védőnő, de a gyermeklétszámot tekintve ez elégséges, ez idáig nem okozott problémát. Rendelési időn kívüli ügyeleti ellátást feladat-ellátási szerződés keretében az Orvosi Ügyelet Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Társaság látja el.

A legközelebbi mentőállomás Berettyóújfalun, illetve Komádiban találhatóak. Az előbbi 22, míg az utóbbi 16,5 km-re található a településtől. A településen egy gyógyszertár nem működik, a gyógyszert a szomszédos Zsákáról lehet beszerezni. Éjszakai gyógyszertár Berettyóújfalun van.

20. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

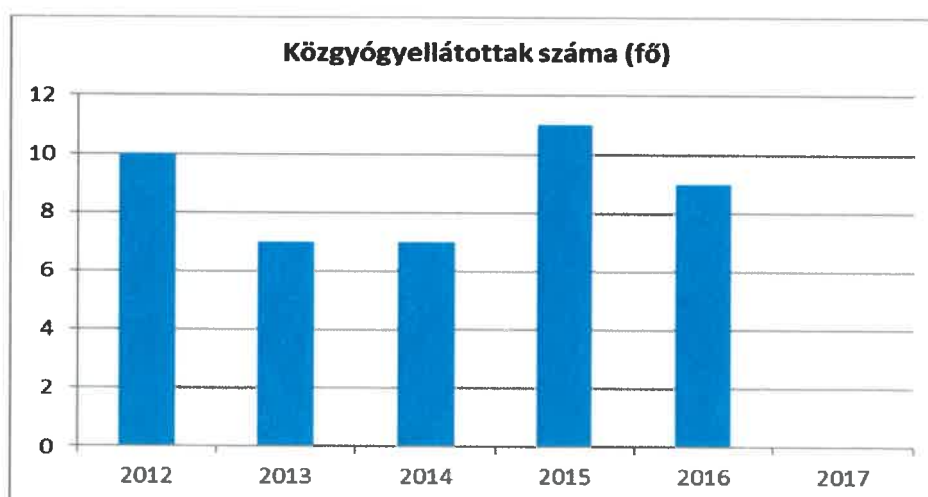
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadigondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást a Berettyóújfalui Járási Hivatalnál lehet kérni.

21. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	10
2013	7
2014	7
2015	11
2016	9
2017	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

22. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma	Összesen
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások – étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, nappali ellátás – ellátása a Bihari Többcélú Kistérségi Társulás és a Dél-Bihar Négycentrum Terület- és Vidékfejlesztési Társulás által társulási megállapodás keretében történik, a falugondnoki szolgálat igénybevétele mellett.

Az alapszolgáltatás megszervezésével települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

3.7. Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A község gazdag kulturális értékekben és fontos feladatának tartja a kultúra és a kulturális értékek ápolását, fejlesztését. A közművelődési feladatokat jelenleg egy intézmény 735 kötettel rendelkező könyvtár biztosítja.

23. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány)	Muzeális intézmények száma	Közművelődési intézmények száma
2012	1	701	0	0
2013	1	701	0	1
2014	1	735	0	1
2015	1	735	0	1
2016	1	735	0	1
2017	1	735	0	1

Forrás: TEIR

A könyvtár nem csak a könyvek birodalma, hanem közösségteremtő helyként is képes funkcionálni, ezért lehetőséget kell biztosítani a hátrányos helyzetű lakosoknak is a könyvtári szolgáltatások igénybevételére. Hasznos olyan programok szervezése is, amelynek segítségével a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek megismerkedhetnek a könyvtári szolgáltatásokkal. Ilyen program lehet pl. író – olvasó est, felolvasó est, rajverseny egy-egy gyerekregény kapcsán, cikkíró verseny, novellaíró verseny.

A társadalmi önszerveződés és öngondoskodás egyik legfontosabb alapját az erős civiltársadalom, a közösségi eseményeknek fontos szerepük van az előítéletek csökkentésében. A településen jelenleg egy hivatalosan bejegyzett civil szervezet működik. Vekerd Községért Alapítvány, amely a község fejlődésének elősegítését, településrendezési, közbiztonsági, egészségügyi és szociális feladatok ellátását tűzte ki célul.

3.8. A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma népességre vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piactársadalmi átalakulás legnagyobb vesztese a roma népesség.

A munkaerő piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket nagyobb mértékben sújtja. A jövedelmi helyzet igen polarizált, az egyik oldalon nyomor észlelhető, a másik oldalon, ami a ritkább, átlagon felüli anyagi helyzetet. Sajnos a családok jövedelmeik felhasználásakor nélkülözik a tervszerűséget. Kiadásaik rendre meghaladják bevételeiket. Lakásviszonyaik az átlagosnál rosszabbak.

A településen található szegregált lakókörnyezet jelenleg nincs.

Nemzetiségi önkormányzat nem működik a településen.

3.9. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
A hátrányos helyzetükből adódóan nehezen tudnak beilleszkedni a valós munkakörnyezetbe?	igen	igen

3.10. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Szükséges tovább erősíteni a település önfenntartó erejét, a „több lábon” állását, hogy a munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők részére minél szélesebb terület nyíljon meg arra vonatkozóan, hogy képzettségüknek, élethelyzetüknek a legmegfelelőbb munkahelyet tudják elérni, összhangban a település gazdaságfejlesztésével és munkaerő-mobilitással.

Ehhez kapcsolódóan szükséges kialakítani a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítását, megerősítését. Munkára való képességet javító intézkedések a meglévő és az esetlegesen a térségbe érkező, létrehozandó új munkáltatók munkaerő bázisának folyamatos minőségi biztosítása érdekében.

Nincs olyan épült, ahol a megtermelt, illetve a településen található egyéb kulturális értékeket meg lehetne tekinteni, be lehetne mutatni. Ha ezeket ki lehetne állítani, akkor az még több potenciális vevőt, településre ellátogatót tudna bevonzani az önkormányzat. Ezáltal is erdősödne a falusi turizmus és a közmunka értékteremtő ereje.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának a hátrányos helyzetükből adódóan nehezen tudnak beilleszkedni a valós munkakörnyezetbe.	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítása, megerősítése.	Humán szolgáltatások fejlesztése (EFOP-1.5.3.-16 kódszámú "Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kedvezményezett térségek" című pályázat)
	A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében alacsony a versenyképes képzettség.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása, lehetőséget teremt arra, hogy falusi turizmust kiaknázva, a település vonzerejét kihasználva új képességre/képzettségre tegyenek szert az itt élők, melyből plusz jövedelem is képződhet, biztosítva a lakosság „több lábon” állását.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása

3.10. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Szükséges tovább erősíteni a település önfenntartó erejét, a „több lábon” állását, hogy a munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők részére minél szélesebb terület nyíljon meg arra vonatkozóan, hogy képzettségüknek, élethelyzetüknek a legmegfelelőbb munkahelyet tudják elérni, összhangban a település gazdaságfejlesztésével és munkaerő-mobilitással.

Ehhez kapcsolódóan szükséges kialakítani a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítását, megerősítését. Munkára való képességet javító intézkedések a meglévő és az esetlegesen a térségbe érkező, létrehozandó új munkáltatók munkaerő bázisának folyamatos minőségi biztosítása érdekében.

Nincs olyan épült, ahol a megtermelt, illetve a településen található egyéb kulturális értékeket meg lehetne tekinteni, be lehetne mutatni. Ha ezeket ki lehetne állítani, akkor az még több potenciális vevőt, településre ellátogatót tudna bevonzani az önkormányzat. Ezáltal is erdősödne a falusi turizmus és a közmunka értékteremtő ereje.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák és/vagy mély-szegénységben élők	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának a hátrányos helyzetükből adódóan nehezen tudnak beilleszkedni a valós munkakörnyezetbe.	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítása, megerősítése.	Humán szolgáltatások fejlesztése (EFOP-1.5.3.-16 kódszámú "Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kedvezményezett térségek" című pályázat)
	A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében alacsony a versenyképes képzettség.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása, lehetőséget teremt arra, hogy falusi turizmust kiaknázva, a település vonzerejét kihasználva új képességre/képzettségre tegyenek szert az itt élők, melyből plusz jövedelem is képződhet, biztosítva a lakosság „több lábon” állását.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

Oktatási, nevelési intézmények kapcsán jelentős változás történt az elmúlt időszakban.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szabályozása több ponton kitér a hátrányos és a halmozottan hátrányos tanulókkal való megkülönböztetett, esélyegyenlőségüket elősegítő bánásmódra. A hátrányos helyzetű (HH), a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek/tanulók esélyegyenlőségének elősegítése tehát jogszabályi kötelezettsége a köznevelési intézményeknek. Mindezen túl is lehetséges azonban további, esélyegyenlőséget javító tevékenységek végzése. Ilyen volt például – az önkormányzati fenntartás idején – az integrációs felkészítést elősegítő pályázatokon való rendszeres részvétel, illetve az elnyert támogatásokból megvalósított programok sora, vagy ilyenek voltak egyes, hasonló célú, európai uniós pályázatokon való sikeres részvétel. Megemlíthetjük még az önkormányzat egyéb más segítségnyújtását, például a nyári táborok támogatására vagy a kiemelkedő tanulmányi eredményeket elért tanulók elismerésére. De itt érdemes szólni arról is, hogy a felsőoktatásban tanuló, szociálisan rászoruló fiatalok támogatása érdekében az önkormányzat kezdettől fogva csatlakozott a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz, ennek keretében évente 7-11 fiatal részesülhet támogatásban.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői

Vekerden a 18 év alattiak száma átlagosan állandónépesség 6 %-a körül mozog, a népesség csökkenő tendenciája itt is megmutatkozik, mert míg 2012-ben 9,09 %-a a 18 év alattiak száma, addigra 2017-ben ez az érték 5,88 %.

24. számú táblázat -gyermekek száma aránya

Év	0-18 éves						állandó lakosok száma (fő)	aránya (%)
	0-2 éves korú állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves		15-18 éves		összes (fő)		
		ebből fiú (fő)	ebből leány (fő)	ebből fiú (fő)	ebből leány (fő)			
2012	3	4	3	2	0	12	132	9,09%
2013	3	5	3	2	0	13	135	9,63%
2014	3	5	4	1	0	13	134	9,70%
2015	1	5	3	1	0	10	123	8,13%
2016	1	4	3	1	0	9	123	7,32%
2017	1	3	2	1	0	7	119	5,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a településen jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

4.1.1. Veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

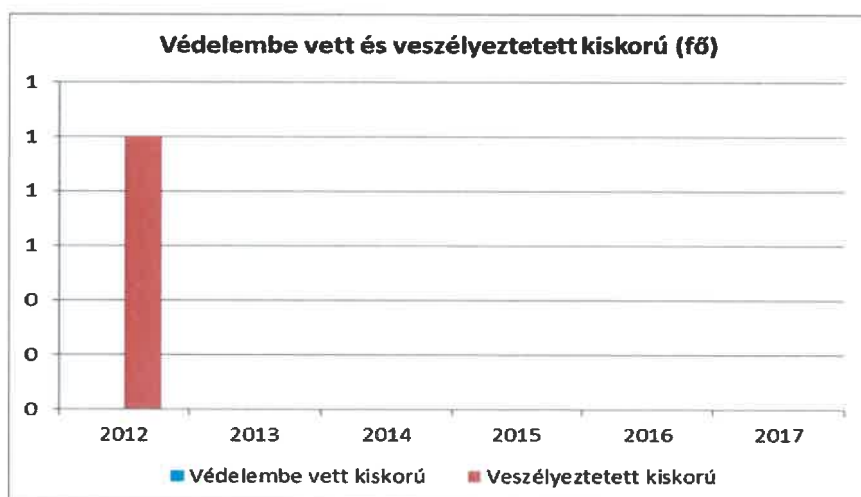
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

25. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én
2012	0	1
2013	0	0
2014	0	0
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a gyermekek helyzete nem mondható rossznak. Ha megnézzük védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek számát, azt látjuk, hogy az értékek nem túl magasak 1-2 esetre korlátozódnak. Köszönhető ez a település falusias mivoltának, a kisebb közösségben hamarabb feltárulnak a problémák, a közösségben még megvan az egymásra figyelés ösztöne. A pozitívum mellett azonban azt a tendenciát is fel kell fedezni, hogy a védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma emelkedik.

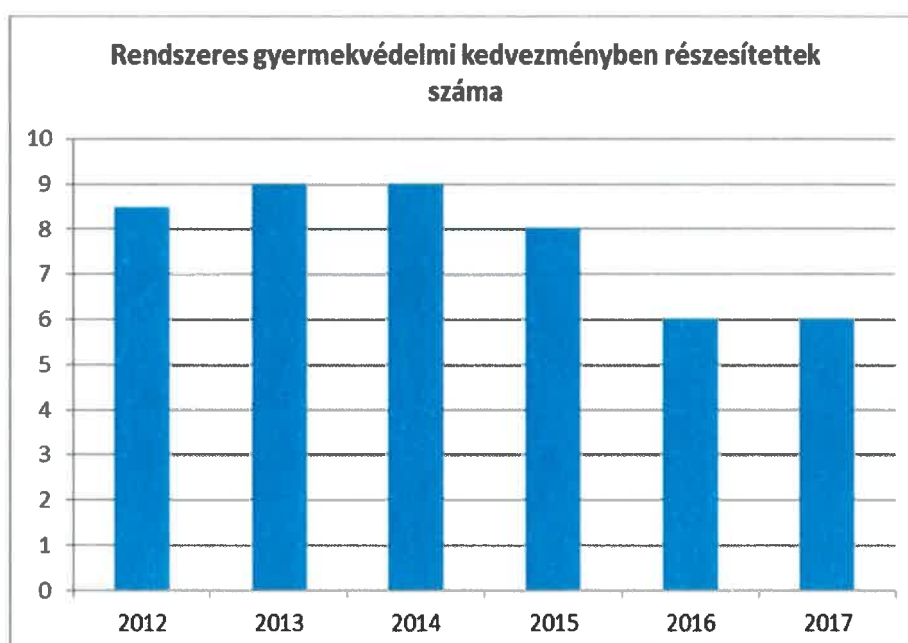
4.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

26. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma
2012	8,5
2013	9
2014	9
2015	8
2016	6
2017	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek számának a vizsgált időszakban azonos szintet mutat, kivéve az utolsó két évet, melyben enyhe csökkenést tapasztalhatunk. Ez tükrözi a korábban már megállapítottakat, mely szerint a bővülő gazdasági környezet hatására a létfenntartási gondokkal küzdő gyermekek nevelő családok számának csökkenését.

4.1.3. Kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. Ezeknél az adatoknál is jól megfigyelhető az igénybevevők számának az emelkedése.

A 2010-től az önkormányzat pályázik a hátrányos helyzetű gyermekek nyári gyermekétkeztetéséhez elnyerhető állami támogatásra, aminek eredményeként a gyermekek ingyen ebédelhettek a nyári szünidőben.

27. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2012	0	1	0	1	0	1
2013	1	3	0	3	0	2
2014	1	4	0	4	0	2
2015	3	5	0	5	1	2
2016	1	4	0	4	0	3
2017	1	2	0	2	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

4.2. Óvodáskorú gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Bár a köznevelési törvény szerint 2014. szeptember 1-jétől kötelező (néhány kivételtől eltekintve) a gyermek hároméves korától az óvodai ellátás, Furtán folyamatosan biztosított ettől az életkortól kezdve az óvodai nevelés. Ezzel a lehetőséggel – bízunk benne, hogy a jó szakmai és tárgyi feltételeknek is köszönhetően – a szülők élnek is, így elmondható, hogy településünkön teljes körű az óvodai ellátás. Az óvoda felvételi körzete a község közigazgatási területe. E körzetben óvodai ellátásra jogosult gyermek felvételét az intézmény nem utasította és nem utasítja el.

27. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma
2012	1	0	0	0	0	0
2013	1	0	0	0	0	0
2014	2	0	0	0	0	0
2015	3	0	0	0	0	0
2016	2	0	0	0	0	0
2017	1	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Vekerd településen nem működik óvoda. A köznevelési törvény szerint a gyermek hároméves korától kötelező az óvodai ellátás, melyet a település társulás keretében (Furta – Darvas – Bakonszeg Mikro-társégi Köznevelési Intézményi Társulás) Furta településen folyamatosan biztosítja ettől az életkortól kezdve az óvodai nevelést. Óvodai ellátásra jogosult gyermek felvételét az intézmény nem utasította és nem utasítja el.

Furta nincs szegregált óvoda a településen, az intézmény jól felszerelt, otthonos környezetet nyújt a gyermekeknek.

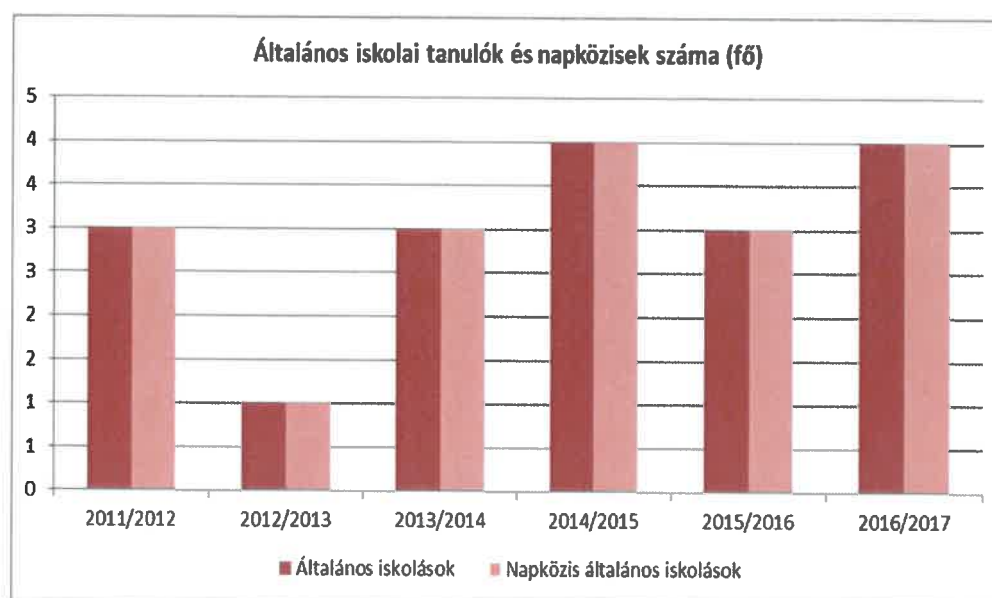
4.3. Általános iskolások helyzete

A településen nincs közoktatási intézmény, az általános iskoláskorú gyermekek furtai – Bessenyei György Általános Iskola – intézménybe járhatnak, melyhez egy körzethatár van kijelölve, mely Furta – Bakonszeg – Darvas – Vekerd községek közigazgatási területében történt megállapításra.

28. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt)	
	fő	fő	fő	fő	%
2011/2012	2	1	3	3	100,0%
2012/2013	0	1	1	1	100,0%
2013/2014	1	2	3	3	100,0%
2014/2015	1	3	4	4	100,0%
2015/2016	1	2	3	3	100,0%
2016/2017	1	3	4	4	100,0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az oktatási intézmények 2013. január 1-jétől nem önkormányzati fenntartásúak. Mind e mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a közoktatási intézményben a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és különleges bánásmódot igénylő gyerekekre, tanulókra.

29. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2011/2012	0	0	0
2012/2013	0	0	0
2013/2014	0	0	0
2014/2015	0	0	0
2015/2016	0	0	0
2016/2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fentebbi táblázatok is mutatják, hogy nincs közoktatás a településen, ez is alátámasztja a bevezetésben megállapított Vekerdre vonatkozó népességsökkenést, a település előteljes előregedését.

A Gyt. 67/A § (1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

30. számú táblázat – Hátrányos és halmazottan hátrányos gyermekek száma

	Óvodai HH	Óvodai HHH	Általános iskolai HH	Általános iskolai HHH	Középfokú HH	Középfokú HHH	Összes HH	Összes HHH
2013.	0	0	3	1	2	0	5	1
2014.	1	0	4	0	1	0	6	0
2015.	1	1	4	0	1	0	6	1
2016.	1	1	4	0	1	0	6	1
2017.	0	0	1	0	1	0	2	0
2018./01	0	0	1	0	1	0	2	0

Forrás: KIR – HH,HHH jegyzői adatgyűjtés

A településen élő általános iskoláskorú gyerekek 50 %-a hátrányos helyzetű, míg 25 %-a halmozottan hátrányos helyzetű. Elmondhatjuk tehát, hogy a tanulók közel a fele hátrányos helyzetű. Ezek az arányok a tükrözik a település egészére korábban már megállapított jövedelmi és vagyoni helyzetet tekintve, hogy a családok közel a negyede küzd valamilyen megélhetési nehézséggel.

A szülők a rendelkezésre álló erőforrások alapján meghatározzák a gyermeket körülvevő világot. Az alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, jövedelmi szegénység összefüggései, egymást erősítő folyamat (hatás). Azok a családok, akik kevés erőforrással rendelkeznek (alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, alacsony jövedelmi-fogyasztási szint), gyermekeik számára is csak egy szűkített létet tudják biztosítani. Ez az „induló” hátrányos társadalmi helyzet meghatározza a gyermek iskolai teljesítményét és jövőbeni lehetőségeit.

A beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyerekek-tanulók fejlesztése, felzárkóztatása, a rászoruló tanulók fejlesztése elsődleges feladat. Szükség lenne még több időpontban történő logopédiai, fejlesztőpedagógiai órákra, hogy a beilleszkedési, tanulási hátrányok felismerhető, kiszűrhető, majd a hátrányokkal küzdő tanulók fejleszthető, felzárkóztatható legyen. Nagy szükség lenne még pszichológusra a gyerekek körében tapasztalható viselkedésbeli problémák kezelésére.

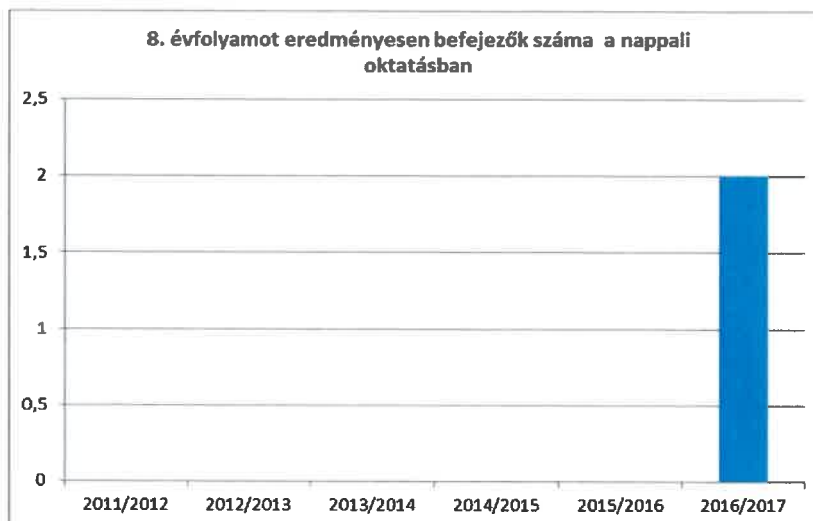
A képesség-kibontakoztató és az integrációs felkészítés megszervezése nem járhat együtt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók elkülönítésével. A képesség-kibontakoztató felkészítésben a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése integráltan folyik, hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés nincs az iskolában.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés, valamint az óvodai fejlesztő program megvalósítása az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program alapján zajlik.

31. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
	Fő
2011/2012	0
2012/2013	0
2013/2014	0
2014/2015	0
2015/2016	0
2016/2017	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. osztályt eredményesen befejezettek táblája azt mutatja, hogy valamennyi tanuló befejezi az általános iskolai tanulmányait. Ez jónak mondható, az alapfokú oktatás eredményes. A továbbtanulási mutatók is megfelelőek, hiszen az intézmény valamennyi 8. évfolyamot eredményesen befejezettek tovább is tanul valamilyen középfokú oktatási intézményben.

4.4. Középiskolás diákok esélyegyenlősége

A településen nem működik középfokú oktatási intézmény. A HH tanulók száma 2017 évben 1 fő, a HHH tanulók száma 0 fő. Ez a 15-18 éves korosztály 100 %. Az arányok hasonlóak a többi óvoda, illetve tanköteles korú gyermekek arányszámaihoz.

Az az általános tendencia, hogy a szociálisan nehezebb körülmények között élő családok gyermeki közül kevesebben kerülnek be a hosszabb időtartamú és továbbtanulást előkészítő gimnáziumi képzésbe, itt is érvényesül.

4.5. Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nincs szegregátum, ezért helyzetelemzés szempontjából nem releváns.

4.6. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

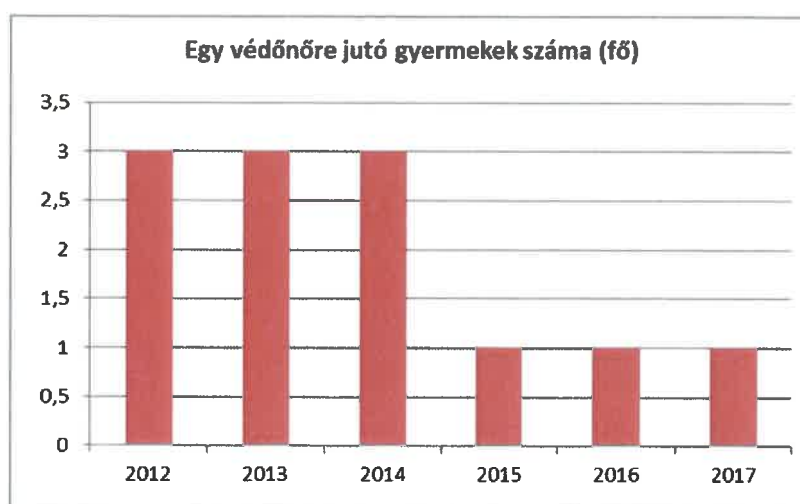
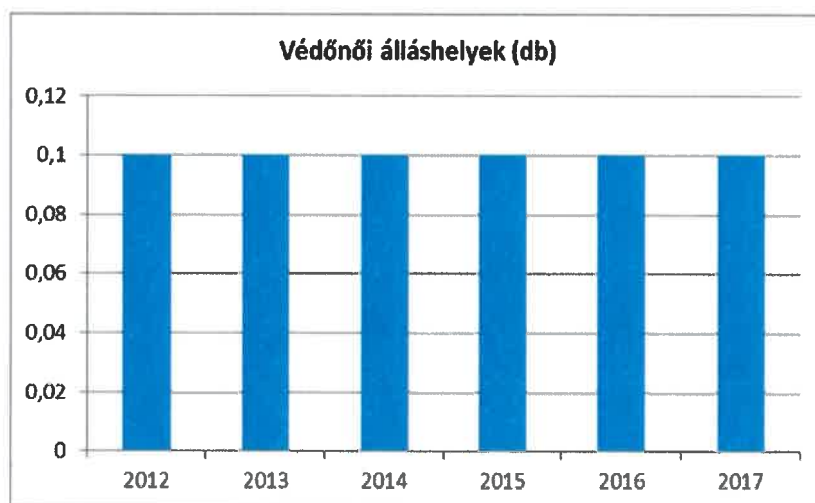
A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

4.6.1. Védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnői által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

32. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	0,1	3
2013	0,1	3
2014	0,1	3
2015	0,1	1
2016	0,1	1
2017	0,1	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői ellátás feladatellátásban kerül megszervezésre, a településen havi egy alkalommal tartva fogadóórát. A 0-3 éves kor közötti gyermeke száma zsáktelepülésen lévén a fenti adatokból is láthatóan csekély, így a védőnői ellátás a félállásban történő ellátása nem okoz gondot.

4.6.2. Gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

33. számú táblázat - Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma	Házi gyermekorvosok száma
2012	0	0	0	0	0
2013	0	0	0	0	0
2014	0	0	0	0	0
2015	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Gyermekorvos nincs Vekerden, gyermekekkel kapcsolatos gyógyító ellátást a felnőtt házi orvos (vegyes praxisban) végzi. Gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés a közeli kistérségi központban, a 22 km lévő Berettyóújfaluban érhető el.

4.6.3. Bölcsődei, családi napközi ellátás jellemzői

Bölcsőde, sem családi napközi nem működik a településen.

34. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Nem önkormányzati bölcsődék száma (munkahelyi, magán stb.)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) a 94. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az a települési önkormányzat, amelynek területén tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni. A Gyvt. 94. § (3a) bekezdésében — a Gyvt. 175. § (3) bekezdésére figyelemmel — előírt jogszabályváltozás értelmében, ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontja alá nem tartozó, azaz tízezernél kevesebb állandó lakosú települési önkormányzat 2018. december 31-éig köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról.

Vekerd település nem érintett a fentebb megjelölt törvényi kötelezettségben.

35. számú táblázat - Bölcsődében és családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Egyéb, nem önkormányzati bölcsődei (munkahelyi, magán stb.) férőhelyek száma	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én)
2012	0	0	0	0
2013	0	0	0	0
2014	0	0	0	0
2015	0	0	0	0
2016	0	0	0	0
2017	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4.6.4. Gyermejjóléti alapellátás

Családsegítés és a gyermejjóléti szolgáltatás integrációja keretében az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a családsegítés és gyermejjóléti szolgáltatást jelentősen átalakítja. A törvénymódosítás alapján 2016. január 1-jétől a családsegítés és gyermejjóléti szolgáltatás kizárólag egy szolgáltató (a család- és gyermejjóléti szolgálat) keretében működtethető, továbbá a törvény bevezeti a család- és gyermejjóléti központ fogalmát, amelyet a járasszékhely település család- és gyermejjóléti szolgálata lakosságszámtól függetlenül köteles működtetni, ellátási területe pedig a járás lakosságára terjed ki. Család- és gyermejjóléti szolgálatot az önálló polgármesteri hivatallal rendelkező települések mellett a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat köteles biztosítani a közös hivatalhoz tartozó településeken.

Ennek megfelelően Vekerd településen a családsegítés és a gyermejjóléti szolgáltatás ellátása a Bihari Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában működő Bihari Szociális Szolgáltató Központ biztosítja.

A Gyermejjóléti Szolgálat a gyerekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése érdekében információnyújtást, tanácsadást végeztek. 2017. évben 5 esetben igényeltek a Szolgálatról a szülők információkat elsősorban a családokat, illetve a gyermekeket érintő ellátásokról.

Hivatalos ügyek intézésére 28 alkalommal került sor. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező szülők hivatalos ügyeinek intézésében folyamatosan igénylik a családsegítők segítségét, mivel elmondható, hogy jelentős támogatásra szorulnak ügyeik bonyolításában.

A Szolgálat az elmúlt év folyamán alapellátás keretében, illetve védelembé vétel melletti szociális segítőmunka keretén belüli gondozásra nem volt szükség. 1 család jelent meg Szolgálatnál kizárólag tanácsadottként, mely 1 gyermeket érintett.

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése szerint a gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére. A tavalyi évben erre nem került sor.

Továbbá felzárkózás területén bevált modellek, illetve azok elemeinek átemelése kerültek a hivatalos ellátórendszerbe (pl.: Gyerekesély Program, Biztos Kezdet Gyerekház).

4.6.5. Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását minden köznevelési intézmény vállalja. A tanulók fejlesztését minden tanuló esetében egyéni fejlesztési terv alapján történik.

A magatartási és beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók problémáját a pedagógusok és az illetékes szakemberek közösen vitatják meg, elemezik. Ennek érdekében szorosabb kapcsolatot tartanak a szülőkkel, naponta beszélnek a problémás tanulók anomáliájáról és a jobbítás módját felhasználva tűzik ki a további feladatokat.

Az SNI-is tanulókkal heti 4 órában óraadó gyógypedagógus, és heti 3 órában két csoportban, a gyógypedagógus irányítása mellett gyógypedagógiai szakkollégiumot végzett pedagógus foglalkozik. Ők is egyéni fejlesztési terv alapján, végzik a tanulók fejlesztését. Az SNI-is tanulók integráltan tanulnak külön tanmenet és tankönyvek segítségével. Természetesen az osztálytanítónak együtt kell működnie a fejlesztő pedagógussal és a gyógypedagógussal, hiszen a tanórákon figyelembe kell venni, hogy ki miért marad le társaitól, milyen területeken van szüksége a gyermeknek a segítségre.

A pedagógus-továbbképzés keretén belül a kollégák szívesen választják azokat a tanfolyamokat, amelyek útmutatást nyújtanak a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához. Napi munkájuk során ez nehézséget jelent, ha nem ismerik fel a hátrányt kiváltó okokat és a módszert, amely felhasználásával a probléma kezelhető. A tanulói összetételt, a helyzetet ismerve igény van tehát az ilyen irányú továbbképzésekre. Ezért végezte el minden kolléga a 30 órás Hátrányos helyzetű, elsősorban cigány gyermekek/tanulók integrációs nevelésének/ oktatásának elmélete és gyakorlata című tanfolyamot. Ez a tanfolyam helyben az iskolánkban volt.

Minden pedagógus egyéni fejlesztési tervében szerepel az egyéni korrepetálás a tanítási órákon túl, a differenciált oktatás a tanórákon, a kiegészítő házi feladatok. A szaktanárok délután korrepetálást tartanak, amelyeket a tanulók szép számban vesznek igénybe. A korrepetálásra való jelentkezést a tanulók személyesen beszélnek meg a szaktanárral, úgy egyeztetnek időpontot. Általában ezek a foglalkozások eredményesek.

A felsőbb évfolyamokon, a felső tagozaton nehezebb dolgunk van a tanároknak. A tanulási nehézségek, amelyeket nem ismertek fel, nem kezeltek időben, hatványozódnak. Igen gyakran társulnak magatartási zavarokkal. Ez főleg akkor van így, ha mindehhez hozzájárul a hátrányos családi háttér is. Nehezebb a lemaradást csökkenteni, behozni, ha a fejlesztést nem időben kezdték el. Sajnos az a tapasztalat, hogy mire a gyermek felső tagozatos lesz, ez főleg a problémás gyermekekre igaz, a szülők nem kísérik figyelemmel annyira iskolai haladásukat, mint az alsó tagozatban még megtették. Az iskola sok esetben elveszti a szülőt mint együttműködő partnert.

A felzárkóztató foglalkozások, a differenciált óravezetés, a korrepetálások eredménye, hogy minden tanuló sikeresen befejezte a nyolcadik osztályt és tovább tanult képességének megfelelő középiskolában.

4.6.6. *Gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv*

A gyermekétkeztetés újraszabályozásával a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés.

Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban együtt: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötésig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

Az Önkormányzat 2017. év folyamán is biztosította a szünidei gyermekétkeztést, a szomszédos Furta településről vásárolta a meleg ebédet a rászorulóknak. A szünidei gyermekétkeztést a tavaszi szünetben: 2, a nyári szünetben: 2, az őszi szünetben: 2, a téli szünetben: 2 gyermek vette igénybe.

4.6.7. Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

4.6.8. Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A helyzetelemzésből egyértelműen kitűnik, hogy csökken a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek száma. A pénzbeli szociális ellátások lehetőségeiről és a gyermekek védelméről rendelkező hatályos jogszabályokat az év eleji szülői értekezleteken történik tájékoztatás, mind az óvodában, mind az iskolában. A nevezett törvényekből is adódik, hogy a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős az osztályfőnökökkel együtt feladatain túl az alábbiak szerint jár el a tanulók szociális hátrányainak enyhítése érdekében.

- A kedvezményes étkeztetésben résztvevők körét a szociálisan hátrányos helyzetben lévőkkel bővítik.
- Elsődleges feladat, hogy a gyermek családban maradhasson.
- A tankönyvtámogatás keretének felhasználásakor figyelembe vehető a tanulók szociális helyzete. A rászorulóknak részére nagyobb mértékű támogatás, vagy a könyvtárból kölcsönözhető tankönyvek biztosíthatók.
- Óvodai és iskolai tanulmányi kirándulásokat a diákönkormányzattal, az alapítvánnyal egyeztetve lehetőség szerint támogatásra kerül.

A településen a Képviselő-testület bevezette az egyszeri **óvodáztatási támogatást** (települési támogatás keretén belül) a településen élő (állandó vagy tartózkodási hellyel rendelkező) azon óvodások szülei részére, akik a adott nevelési évben kezdik meg az óvodába járást, mivel bevezették a kötelező óvodába járást és az ingyenes óvodai étkeztést, így 2015. szeptember 1-től megszűnt az óvodáztatási támogatás.

2017. évben a településen nem volt olyan gyermek, akinek fentebbi támogatás került volna kifizetésre.

Hasonló céllal, mint az óvodásoknál, az Önkormányzat a települési támogatás keretén belül **iskolakezdési támogatást** fizet azon tanulók után, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj minimum legkisebb összegének 350%-át, melynek összege: általános iskolai tanulóknak: 10.000.-Ft/fő, középiskolai tanulóknak: 15.000.-Ft/fő. Összesen 3 tanuló támogatása valósult meg.

Tavaly nyáron az Önkormányzat Furta Önkormányzatával közösen furtai megvalósítási helyszínnel 2 alkalommal (1-1 hét) szervezett a Könyvtárban ingyenes nyári tábort az általános iskolai gyermekek számára, ahol kreatív foglalkozásokat, sport játékokat tartottak a gyermekeknek, továbbá kerékpáros kiránduláson vettek részt a „táborozók”, szalonnát sütöttek stb. Alkalmanként kb.: 1 gyermek vett rajta részt a településről.

4.7. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen a HH és HHH gyermekek, tanulók nyilvántartása?	igen	nem
Biztosított-e a településen (társulás területén) minden halmozottan hátrányos helyzetű gyerek számára, hogy óvodába járjon?	igen	nem
A település (társulás) alapfokú közoktatási intézményeiben fennáll-e szegregáció?	nem	nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetőek-e gyermekjóléti alapellátások a településen (társulásban) élők számára?	igen	nem
Biztosítottak, illetve (egyenlő mértékben) elérhetőek-e a településen (társulásban) élők számára a közoktatási szakszolgálati és szakmai szolgáltatási feladatok?	igen	nem

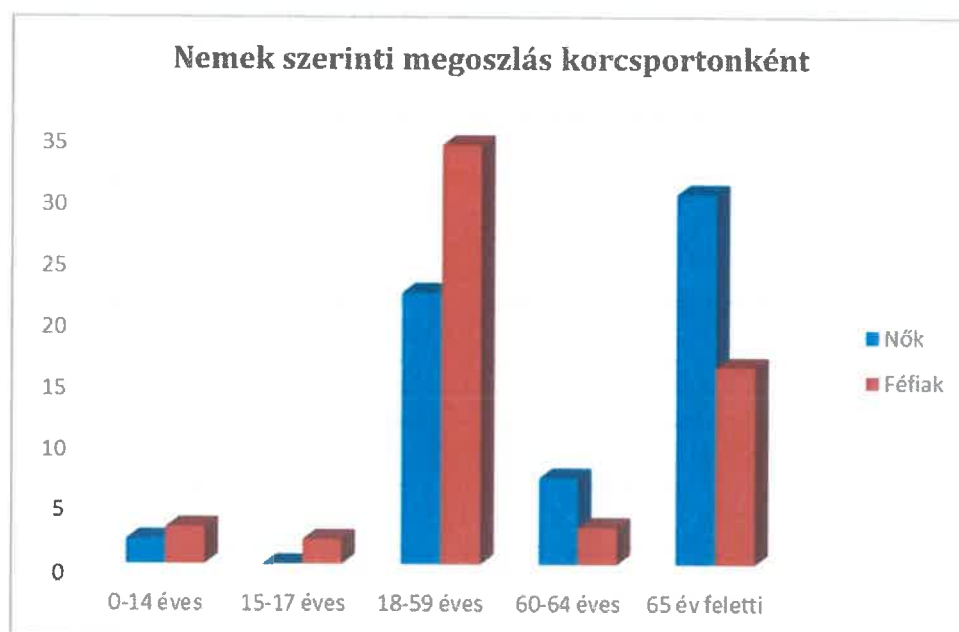
4.8. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A előzőekben felvázolt adatsorok és leírt támogatások mind azt bizonyítják, hogy a településen a gyermekek helyzete, ellátottsága megfelelő, kiugró számadatok, vagy intézkedést igénylő esetek, tendenciák nem voltak. Ennek megfelelően erre a célcsoportra intézkedést megfogalmazni nem szükséges, az eddigi munkát tovább kell folytatni.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek szerinti összetételt a megye és Vekerd vonatkozásában a társadalom egészében tudjuk vizsgálni. Mint a megyében a nők magasabb arányban vannak jelen ugyanúgy, mint Vekerden. A 14 év alatti lakosság esetében a nemek összetételére férfiak magasabb aránya a jellemző ugyanúgy, mint a következő többi korcsoportban. Ezek az arányok azonban fokozatos csökkenést mutat a korcsoportok előrehaladtával. Jelentős eltérés a 65 év felettiéknél mutatkozik, ahol a nők száma magasabb, az eltérés jelentős 38 %-os.

A nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt azonban az idősebb korosztályokban arányuk felülreprezentált. Az arányok közelítenek az országos és a megyei átlagokhoz.

Sajnos központi adatszolgáltatás e területen kevésbé áll rendelkezésre, ezért nehézkes a nemek közötti egyenlőtlenség vizsgálata. A nők és férfiak közötti egyenlőség vizsgálatához ezért a lehető legrészletesebb adatok, információk szükségesek az önkormányzat tevékenysége szempontjából releváns területeken és témakörökben.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezedenek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a

kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlőbánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

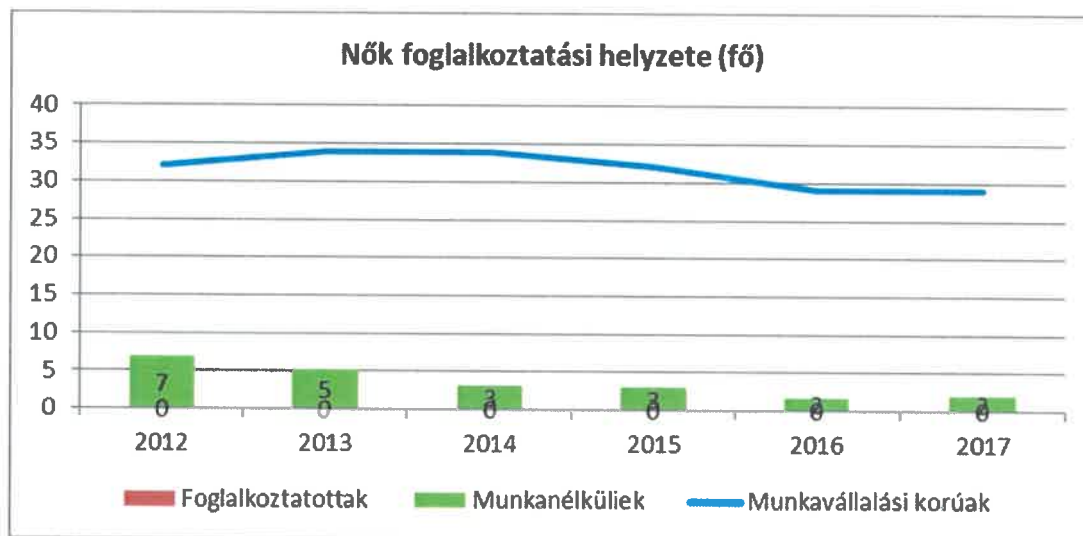
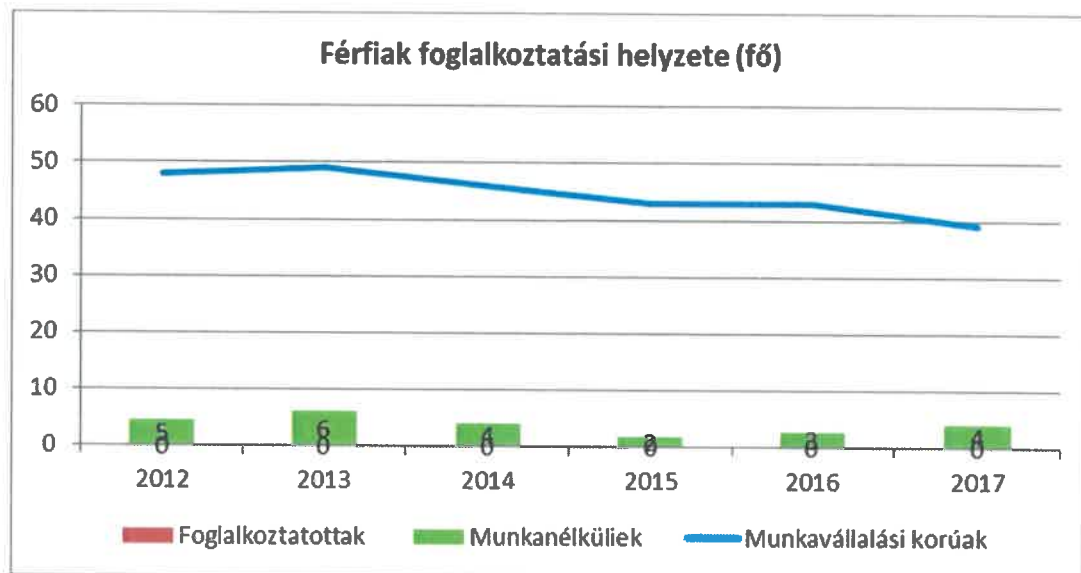
5.1.1. Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők helyzetével kapcsolatban a munkahelyeken az országos helyzetképhez hasonló kép bontakozott ki. A település régtől átörökölt közösségi szabályai sok családnál még mindig a hagyományos női szerepeket részesítik előnyben, melyben a nő nem a munkavállalás, hanem a család ellátása területén kell, hogy megtalálja a helyét. De természetesen ez folyamatosan változik, modernizálódik, és főleg a középkorúaknál, fiataloknál más célok körvonalazódnak.

36. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők	Férfiak	Nők
2012	48	32	na.	na.	5	7
2013	49	34	na.	na.	6	5
2014	46	34	na.	na.	4	3
2015	43	32	na.	na.	2	3
2016	43	29	na.	na.	3	2
2017	39	29	na.	na.	4	2

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A nők körében foglalkoztatás és munkanélküliség vizsgálatához sajnos nem állt rendelkezésre a foglalkoztatottak nemek szerinti megbontásáról. Ennek ellenére a táblázat mégis igen beszédes. Kiolvasható belőle, hogy a településen a munkavállalási korú nők száma a vizsgált időszakok mindegyik évében alatta van a férfiak számához képest. Ugyanez a megállapítás igaz a munkanélküliek nemenkénti megoszlásában is. Így feltételezhető, hogy a foglalkoztatottak között is hasonló az arány.

A bevezető részben említésre került, hogy a település mezőgazdasági jellegű, az itt élők növénytermesztésből, állattenyésztésből tartják fenn magukat, őstermelő-, családi gazdálkodóként. Nincs ipar, feldolgozó ipar, a kereskedelem is a település méretéből adódóan erősen korlátozott. Ebből adódóan a nők ezekben a családokban a háztartás körül tevékenykednek, a hagyományos családmódot követve.

A nők anyagi kiszolgáltatottságát fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Bölcsődei, óvodai elhelyezést tekintve az aktív korú gyermekeket vállaló nők helyzete nem jó, mert sem bölcsőde, sem óvoda nem működik a településen. A település kis zsáktelepülés ebből a szempontból a bölcsődei és óvodai ellátáshoz való hozzáférés nem megoldható a településen.

A gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt fokozott odafigyelést igényel. A felgyorsult életvitel, a gyorsan változó munkahelyi követelmények a gyestről visszatérő anyukák képzettségét szintfelhozó programokkal, képzésekkel lehet elősegíteni.

5.1.2. Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti (nehéz fizikai munka: pl. kőműves...). A nők fizikai erejüknél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre.

Kifejezetten csak nőknek meghirdetett foglalkoztatást segítő képzési programok kis számban indulnak, de jellegüknél fogva jellemzően pl. a szövés, kertész, szociális ápoló, takarító képzések, melyeket a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya indít, ők jelentkeznek, őket vonják be.

A gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt fokozott odafigyelést igényelnek. A felgyorsult életvitel, a gyorsan változó munkahelyi követelmények a gyestről visszatérő anyukák képzettségét szintfelhozó programokkal, képzésekkel lehet elősegíteni.

5.1.3. Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek. Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a település és kistérsége kínálta munkahelyeken alacsony. Elsősorban az önkormányzat és intézményeinek közfoglalkoztatási programjaiban kapnak feladatot és az indított képzéseken, programokban vesznek részt.

5.1.4. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetésének vizsgálatához a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség) nem áll rendelkezésre adat, de általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók szívesebben foglalkoztatnak inkább férfiakat.

5.2. A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

A településen sem óvoda, sem iskola nem működik. A gyermekek napközbeni ellátásának a megszervezése a szomszéd településen lévő óvodában és iskolában történik, egész napos munkarend keretében. Az óvodai nyitva tartás megfelelő, felmerülő igényeket kielégíti, a férőhelyek elegendőek. Ugyanez mondható el az iskoláról is.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

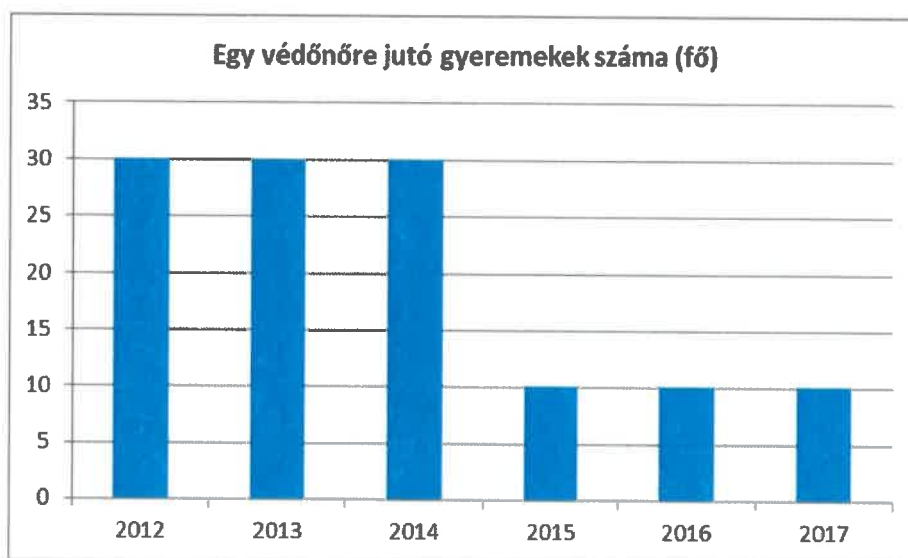
A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről.

Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

37. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	0,1	3	30
2013	0,1	3	30
2014	0,1	3	30
2015	0,1	1	10
2016	0,1	1	10
2017	0,1	1	10

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A településen 1 védőnő tevékenykedik egytized állásban. Az átlagos gyermekszámot tekintve a szakember megfelelő segítséget tud nyújtani a családoknak. Együttműködése a háziorvossal és a gyermekjóléti és családsegítő szakemberekkel jó. Egészségügyi ellátásuk terén nincs feltárt hiányosság, a szolgáltatásokhoz korlátozottan ugyan, mivel a háziorvos is heti két alkalommal rendel a településen, de hozzáférnek. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés elősegítésére a falugondnoki szolgálat nagy segítségére van a településen élőknek.

5.4. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Családon belüli erőszak nem jellemző. A családsegítői, védőnői, áldozatvédelmi tevékenységek nem felkereső jellegűek, így bizonytalan, hogy a nők helyzete a családon belül milyen, elképzelhető, hogy nyilvánosságra nem került esetek előfordulhatnak.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A településen nincs anyaothonok és a családok átmeneti otthonai.

5.6. A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők az vizsgált időszakban erőteljesebb. Több szerepet vállalnak a helyi közügyek tekintetében. Ezt szemlélteti az alábbi táblázat is.

38. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2013	5	1	n.a	n.a	n.a	n.a
2014	3	2	n.a	n.a	n.a	n.a
2015	3	2	n.a	n.a	n.a	n.a
2016	2	2	n.a	n.a	n.a	n.a
2017	2	1	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A helyi képviselő-testület tagjainak számában a nők arány 30 %, így lehetőség nyílik, hogy a nők érdekét megfelelően képviseljék a település döntéshozatalában.

5.7. A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőségi probléma a településen nincs. Főleg munkaerő-piaci területen figyelhető meg a nők kockázata: több közöttük a munkanélküli. Szemléletformálással, munkahelyteremtéssel célzott esélyteremtő/hátránykompenzációs intézkedésekkel orvosolható a jövőben a nők e területen mutatkozó hátránya.

Civil aktivitásuk a saját érdekvédelmük tekintetében alacsony, de nem jelentősebb mértékben, mint a települési civil élet általában vett más területein.

5.8. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Van-e a településen célzottan a nők elleni erőszak áldozataival foglalkozó ellátás?	nem	nem
Biztosított-e a gyermeküket egyedül nevelő nők rugalmas munkavégzése az önkormányzati intézményekben?	igen	nem
Alkalmazkodnak-e az önkormányzat által fenntartott nevelési, oktatási, szociális intézmények a nők foglalkoztatási igényeihez?	igen	nem
Biztosított-e a nők részvétele a helyi döntéshozatalban?	igen	nem

5.9. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gazdaságban tapasztalható fellendülés és az előző felülvizsgálatnál intézkedésként előírt célok megvalósításával, a munkaerő-piaci integráció kertében megvásárolt közfoglalkoztatási központ által az önkormányzat teret tudott biztosítani a tartós munkanélküli, valamint a pályakezdő nők számára, hogy a megváltozott képzettségeikhez igazodó, továbbá munkatapasztalt szerző tevékenységet végezhetnek. Ezt továbbra is folytatja az önkormányzat ezért további intézkedés előírására nincs szükség.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

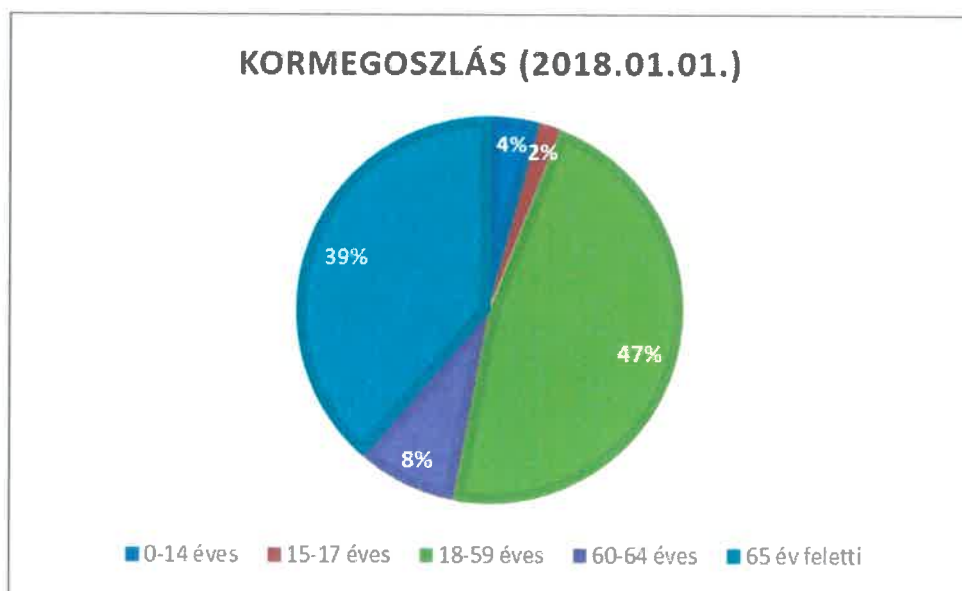
Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek hátterében az időskorúak számának és számarányának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Bár hazánk demográfiai állapotjellemzői igen kedvezőtlenek, nem tartozunk a kirívóan öreg korösszetételű országok közé.

Az elkövetkező években az európai társadalmak egyre növekvő mértékben fognak szembesülni a demográfiai idősödésből fakadó hatásokkal és problémákkal.

A demográfiai változások vizsgálatakor jól követhető, hogy a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik a '60-as évek óta. Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességén belüli aránya.

Az idős állampolgárok számára is biztosítani kell az esélyt az aktív életre, az önmegvalósításra. Ez az egyének és a társadalom érdeke, az egészség- és a szociálpolitika összehangolása, a megfelelő szolgáltatások biztosítása, a közösségi erőforrások mozgósítása jelentős előrelépést biztosít e területen. Társadalmi szemléletváltás a feltétele annak, hogy az időskort, mint tevékeny és hasznos életszakaszt lássa az emberek többsége, ehhez szükséges a helyi média elkötelezettsége és tájékoztató munkája. Az idősök életminőségének javításához kiemelten fontos az egészségügyi és szociális intézményrendszer egyes elemeinek fejlesztése, az alapellátás és szociális intézmények idősbaráttá tétele.

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői

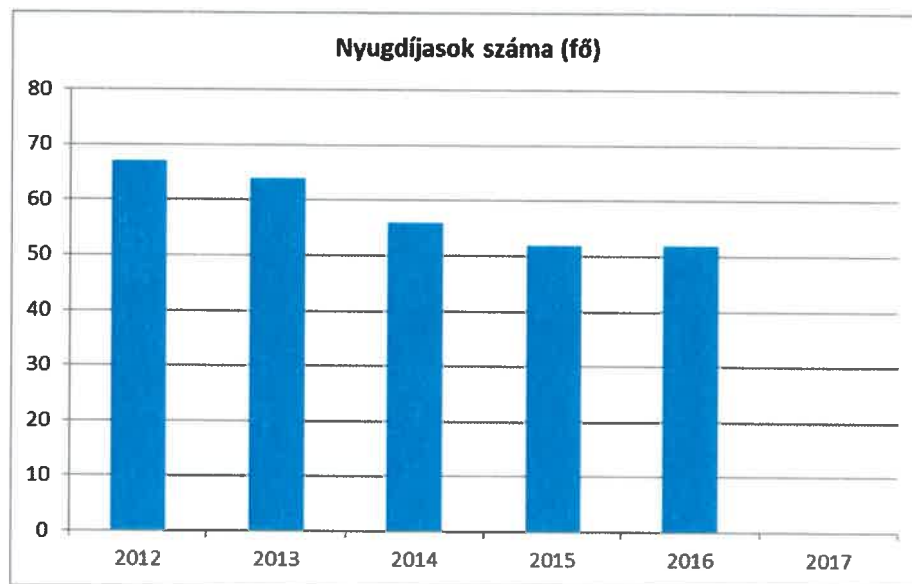
Az idősök nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít számukra. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás az özvegyi nyugdíj; az árvaellátás; a szülői nyugdíj; a baleseti hozzátartozói nyugellátások, valamint az özvegyi járadék. A megváltozott munkaképességű nyugdíjasok rokkantsági ellátásban és rehabilitációs ellátásban részesülhetnek.

A településen a 60 év felettiek aránya az összlakosság közel 39 %-a a 2017. év végi adatokat figyelembe véve. Még jellemzőbb a következő tábla adatsorai, amely a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számát mutatja meg nemek szerinti megoszlásban.

39. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	22	45	67
2013	22	42	64
2014	20	36	56
2015	19	33	52
2016	19	33	52
2017	na.	na.	n.a

Forrás: TelR, KSH Tstar

Ebből látható, hogy a településen a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya még magasabb arányszámokat – 2012. év 51 %; 2013. év 48 %; 2014. év 42 %; 2015. év 42 %; 2016. 42 % – mutat, mint a kormegoszlás alapján. Az idősök, nyugdíjasok között is megállapítható, hogy magasabb a

nők száma, mint a férfiaké. Ebből látható, mint azt a bevezetőben már megállapítottunk, hogy a Vekerd lakossága erősen előregedő, magas a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma. Mindez kiemelt figyelmet érdemel a helyzetelemzés terén.

Az idősök nyugdíjai alacsonyak, különösen a volt mezőgazdasági dolgozóké. A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagyobb részét özvegy nők alkotják. Az, hogy az idősök hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősökkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. A család fiatalabb tagjai gyakran kevés időt szánnak a velük való törődésre. A fentiek miatt megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

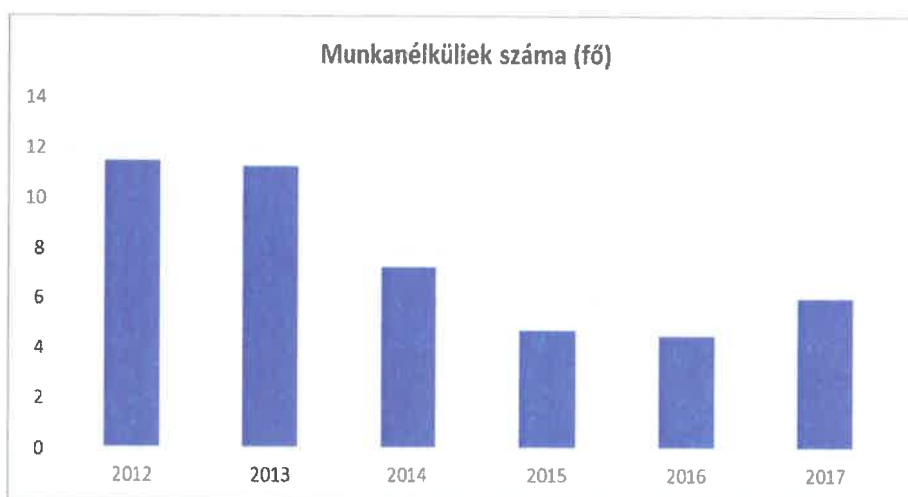
6.2. Idősök munkaerő-piaci helyzete

A településen élő idősebb korosztály (jellemzően az 55 év felettiek) munkaerő-piaci mutatói rávilágítanak arra, hogy a korosztályban nagyarányú a munkanélküli és a tartós munkanélküliek száma. Ebből következtethetünk arra, hogy a munkáltatók nem szívesen alkalmazzák az idősebb korosztályt.

40. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	12	4	37%	4	1	25%
2013	11	3	29%	5	3	60%
2014	7	3	34%	3	2	67%
2015	5	1	26%	1	1	100%
2016	5	1	17%	2	na.	na.
2017	6	1	17%	5	na.	na.

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A táblázatból látható, hogy a még aktív korú, de nyugdíj-korhatárhoz közeli személyek között alacsony a foglalkoztatottság. Ez arra vezethető vissza, hogy képzettségük már elavult, nem felel meg korunk gyorsan változó munkaerő-piaci keresleteknek, alacsony vagy egyáltalán nincs az informatikai jártasságuk és iskolai végzettségük. Ezen problémák megoldása a továbbképzések, átképzések megkeresése, megszervezése, továbbá az önkormányzat, mint foglalkoztató a közintézményeiben előtérbe helyezve az ilyen munkavállalók foglalkoztatását, akár közhasznú, akár részmunkaidőben.

A fenti problémák megoldása a tevékeny időskor, az élethosszig tartó tanulás elvének érvényesítése és elterjesztése. Ennek elősegítésére meg kell keresni az önkormányzat és a civilszervezetek összefogásainak a lehetőségét, mely elősegíti az idősek tevékenyközponú foglalkozások, önképző körök működését.

A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, a diszkrimináció mérése rendkívül nehéz. Azonban visszautalva a fenti táblázatra mutathatja, hogy a településen az 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között az 55 év feletti aránya magasabb, az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés. Foglalkoztatás előmozdítására pl. pályázatok, foglalkoztatás segítő programok megszervezésével.

6.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozza.

6.3.1. Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

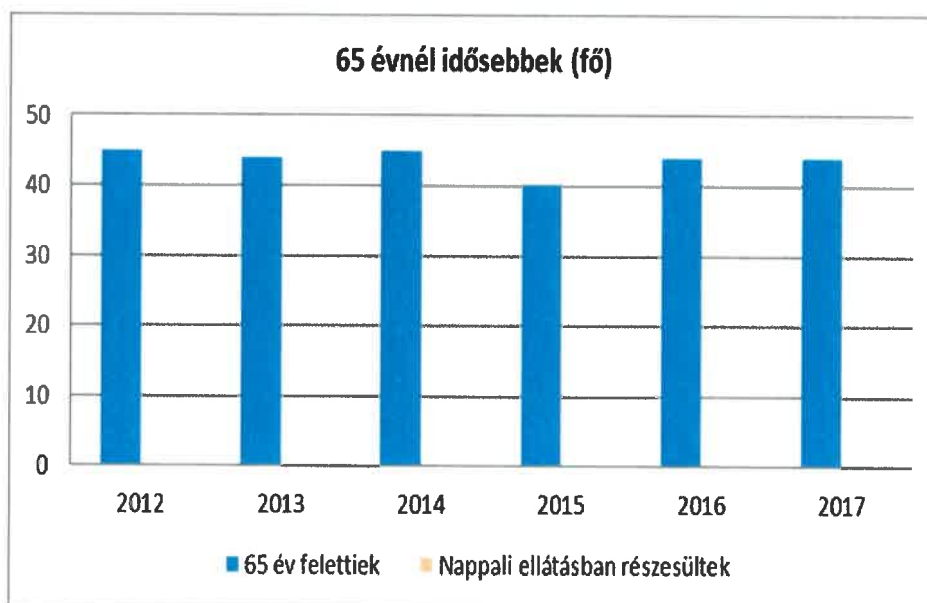
Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése a településen átlagos, az alapellátáshoz az igénylők hozzáférnek, szakosított ellátási formák a közeli kistérségi központban érhető el. Ennek ellenére a településen rendszeres a vérvételi lehetőség, valamint időszakosan a szemvizsgálat is elérhető. Ha mégis valamilyen egészségügyi szakellátás igénybevételére volna szükség, akkor annak elérhetősége megfelelő, hiszen a település közlekedése kielégítő átlagosan óránként megy és jön helyközi autóbusz.

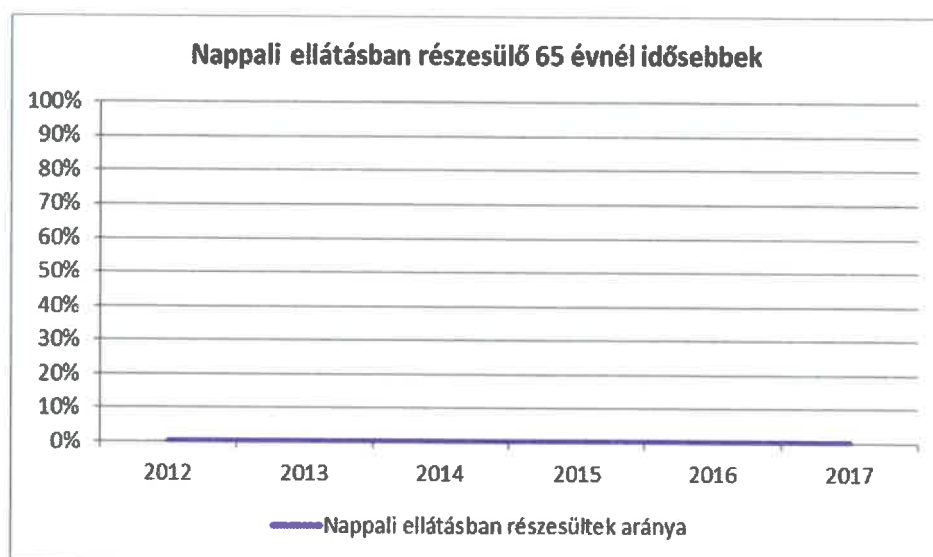
A szociális juttatások és szolgáltatások elérhetősége is megoldott. A Bihari Szociális Szolgáltató Központ, valamint a Baptista Szeretetszolgálat végzi a szociális alapszolgáltatásokat településen.

41. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	45	0	0,00%
2013	44	0	0,00%
2014	45	0	0,00%
2015	40	0	0,00%
2016	44	0	0,00%
2017	44	0	0,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nappali ellátást a lakosság nem tudja igénybe venni, mivel nincs a településen ezen tevékenységet ellátó intézmény. Az idősek elsősorban a házi segítségnyújtás keretében működtetett személyes gondoskodást és a falugondnoki szolgálatot érik el.

Az adatok és a település jellege (zsáktelepülés, erőteljesen előregedő, apró falu) azt mutatják, hogy feladat a minél szélesebb körben való tájékoztatása az érintetteknek a szociális juttatásokról, szolgáltatásokról valamint azok igénybevételi lehetőségeiről.

6.3.3. Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés nagyon alacsony, azok, amik a településen adóttak azonban az idősek részére is hozzáférhetőek. A könyvtár, a vekerdi Idősek Klubja által szervezett rendezvények biztosítanak alkalmat ezen irányú érdeklődés kielégítésére. Egyéb kulturális, közművelődési szolgáltatások – színház, mozi, múzeum – legközelebb Berettyóújfaluban, illetve Debrecenben a megyeszékhelyen található.

42. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozi előadás látogatása	Színház előadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallás gyakorlás templomban	Sport rendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	0	0	0	0	0	6	0
2009	0	0	0	1	0	6	0
2010	0	0	0	1	0	6	0
2011	0	0	0	0	0	6	0
2012	0	0	0	2	0	6	0
2013	0	0	0	2	0	6	0
2014	0	0	0	1	0	6	0
2015	0	1	0	2	0	6	0
2016	1	0	1	2	1	6	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Sajnos elmondható, hogy elég ritkán kerül sor a célcsoport ezen irányú látogatására. Szükséges lenne ilyen programok minél szélesebb körben való propagálására, esetlegesen művelődésszervező bevonásával ilyen események látogatásának megszervezésére.

Az idősök körében társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételének mérése során a számadatok arra mutatnak rá, hogy ezt érdemes és célszerű tovább erősíteni, ezért ennek révén intézkedést célszerű megfogalmazni összhangban a település gazdasági programjával.

6.3.4. Idősök informatikai jártassága

Az idősök informatikai jártasságának a mérésére igen nehézkes, hiteles adatok nem állnak rendelkezésre. A megkérdezett nyilatkozata alapján azonban megállapítható, hogy az idősebb korosztály számítógép és internet használata rendkívül alacsony, a legtöbben „nemmel” válaszoltak. Mindez a mai XXI. századi világunkban elgondolkodtató kihívás, megfogalmazandó cél, hogy ezen célcsoport informatikai ismereteinek elsajátítására, igényfelmérés és igényfelkeltés után egy számítógépes ismereteket nyújtó tanfolyam megszervezésére lehetőség biztosítódjon.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok nincsenek a településen. Azonban az idősök klubja remekül működik, tagjai rendszeresen járnak össze, programokat szerveznek és vesznek részt más település idősök klubjainak rendezvényein.

6.5. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a településen az egészségügyi és szociális szolgáltatások összehangolása az idősödők és az idősök szükségleteinek és érdekeinek figyelembe vételével?	igen	nem
Alacsony-e a településen az idősök társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele?	igen	igen
Biztosított-e a településen falugondnoki szolgálat ellátása az idősödők és az idősök szükségleteinek és érdekeinek figyelembe vételével?	igen	részben

6.6. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Idősek helyzete	A településen az idősek társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele igen alacsony.	Az Egészség- és Művelődési Ház fűtőkorszerűsítése, energetikai felújítása, szigetelése (újja építése), hőszigetelése, (kondenzációs vagy levegőkazán, használati melegvíz előállítása – napkollektor, energiahatékonyság növelése) és elektromos hálózat teljes felújítása az idősek társadalmi, kulturális és civil életben való aktívabb részvételének biztosítására.	Egészség- és Művelődési Ház Fűtőkorszerűsítés, energetikai és elektromos felújítása.
	A falugondnoki hálózat előregedett és elhasználódott falugondnoki busza gátolja a megfelelő ellátását és a közszolgáltatásokhoz való hozzájutását a településen élő időseknek.	Új falugondnoki busz beszerzése a megfelelő és biztonságos falugondnoki tevékenység ellátása érdekében.	Falugondnoki gépjármű beszerzése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos emberek a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat megannyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

Magyarországon a legutóbbi népszámlálás (2001) adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember van, az aktív korú, megváltozott munkaképességű személyek számát pedig a NYUFIG 2007-es adatai alapján mintegy 700 ezer főre tehetjük. Az Európai Unióban a populáció 40%-a dolgozik, ez az arány ma Magyarországon 7-9%, amely rendkívül alacsony, különösen amellet, hogy az aktív korú célcsoport 80-85%-a akar és tudna is dolgozni, védett, vagy nyílt munkaerő-piaci körülmények között.

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékos személyek körén belül:

- a testi fogyatékos és mozgássérült emberek aránya együttesen 43,6%
- a vak és gyengénlátó emberek aránya 14,4%.
- hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 10%-uk szenved.
- az egyéb fogyatékossgban szenvedők aránya 21,6%

(Forrás: 10/2006. (II. 16.) OGY határozat Az Új Fogyatékosügyi Programról)

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdój, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

7.1.1. Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

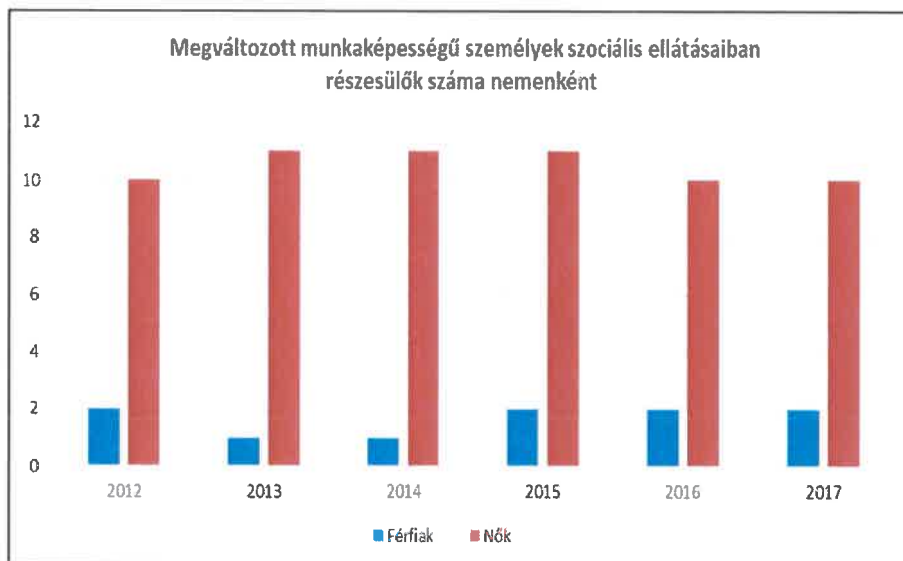
Településünkön sajnos nem jellemző az integrált, és a védett foglalkoztatás. Az önkormányzat intézményei leginkább a törvényi előírásnak megfelelően foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű személyeket. A fogyatékos munkavállalókkal kapcsolatos probléma oka elsősorban az, hogy a teljesítménykényszer miatt nincs lehetősége a szervezeteknek a fogyatékos személy

speciális munkavégzési körülményeit, igényeit figyelembe venni, emiatt sokszor alkalmazásuk is meghiúsul.

43. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	2	10	12
2013	1	11	12
2014	1	11	12
2015	2	11	13
2016	2	10	12
2017	2	10	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a megváltozott munkaképességű lakosság aránya kb. 17 % körül mozog. Fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága nem megoldott a településen. Mivel egyébként is igen nagy probléma a kevés munkalehetőség, a közfoglalkoztatás pedig nem speciálisan a fogyatékosok részére biztosított foglalkoztatási forma, ezért a fogyatékkal élők integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatása nem valósult meg. A megváltozott munkaképességű személyek a 22 km-re lévő Piremon vállalat berettyóújfalui telephelyén tudnak dolgozni.

7.1.2. Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetésükre a foglalkoztatás területén nem áll rendelkezésre információ, adat.

7.1.3. Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A településen önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok nincsenek.

7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. A fogyatékkal élő személyek számára igénybe vehető ellátási, támogatási formákról a különböző szintű jogszabályok rendelkeznek (pl. Fot., Szt., Cst.). A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás. A gyermekeket tartós betegségük okán magasabb összegű családi pótlék illeti meg.

44. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0
2017	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.3. A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés**7.3.1. Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége**

Vekerd települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége mozgáskorlátozottság szempontjából akadálymentesített.

45. táblázat - Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vak-vezető sáv	Mozgás korlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok									
	középfok									
	felsőfok									
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás									
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás	N	N	I	I	N	N	N	N	
kulturális, művelődési		N	N	N	I	N	N	N	N	

intézmények									
önkormányzati, közigazgatási intézmény	N	N	N	I	N	N	N	N	
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség									
szociális ellátást nyújtó intézmények									

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

A fenti tábla is jól mutatja, hogy továbbra probléma a településen a közintézmények, és egyéb hitéleti, kegyeleti helyek akadálymentes megközelítése. A településen nemcsak az előbb említett helyek megközelítése nehézkes, hanem az egész község belterületi útjai felújításra szorul. A jó/vagy a jelenleginél jobb minőségű belterületi utak azért is fontos lenne, hiszen – mint azt a népesség témakörénél jól kimutatható – a településen élők körében igen magas az idősök száma, a különböző fogyatékkal és mozgásában korlátozott személy, akiknek a szállítása, valamint saját maguk által történő elérése a közszolgáltatásoknak, illetve, hogy őket otthonaikban minél gyorsabban, könnyebben elérhesse a falugondnoki szolgálat elengedhetetlen feltétele. Ezért a belterületi utak felújításával és pályázati forrás segítségével megvalósítani.

7.3.2. Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettségére valamint a munkahelyek akadálymentesítettsége

A helyi önkormányzat számos alkalommal kinyilvánítja, hogy számára fontosak a településen élő fogyatékos személyek. Támogatja a rendezvényeiket, pl.: Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Szervezete által szervezett eseményeket.

Az önkormányzatunk lehetővé teszi a lakosság által igénybe vehető elektronikus kapcsolatot, vagyis az ügyintézéshez szükséges adatlapok, űrlapok, nyomtatványok letölthetőségét. Az e-közigazgatás kiépítése folyamatban van.

7.3.3. Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Közösségi közlekedés, járdák, parkok nem akadálymentesek

7.3.4. Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciálisközlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.) nem áll rendelkezésre a településen.

7.3.5. Pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Vekerd Községi Önkormányzat a Idősek Klubjában biztosít helyet a Mozgáskorlátozottak helyi szervezetének és működésüket segíti infrastrukturális háttérrel is biztosítja. Az épületben, illetve annak megközelíthetőségének megoldott az akadálymentesítettsége.

7.4. Kulcsproblémák összegzése

Kulcsproblémák	Jellemző-e a településre?	Igényel-e beavatkozást?
Biztosított-e a fogyatékkal élők, különösen a mozgásban korlátozottak nehezen tudják elérni a közszolgáltatásokat mivel rosszak a település belterületi útjai, illetve, hogy őket gyorsabban és könnyebben elérhesse a falugondnoki szolgálat?	részben	igen

7.5. Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	A fogyatékkal élők, különösen a mozgásban korlátozottak nehezen tudják elérni a közszolgáltatásokat mivel rosszak a település belterületi útjai, illetve, hogy őket gyorsabban és könnyebben elérhesse a falugondnoki szolgálat.	A település belterületi újtaninak felújítása pályázati forrás bevonásával.	Belterületi útfelújítás.
	A fogyatékkal élők nehezen tudják leróni kegyeleti megemlékezésüket, mivel a ravatalozó épülete nehezen közelíthető meg a fogyatékkal élők, különösen a mozgásban korlátozott személyek számára.	A ravatalozó előtetővel való ellátása, akadálymentes megközelítés biztosítása.	Ravatalozó épületének előtetővel történő ellátása, akadálymentesítés.

8. Helyi partnerség

A 3-7. pontban szereplő célcsoportok élethelyzetének javításával kapcsolatban együttműködő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések bemutatása:

Településünkön egy civil szervezet folytat tevékenységet. A helyi lakosság szívesen vesz részt programjain. Vekerd Község Önkormányzata minden évben a költségvetése terhére támogatja a falunapi rendezvényét.

Az önkormányzat az alapítványt helyiség biztosításával is segíti. Ez is elősegíti, hogy a község lakói könnyen és ingyenesen hozzáférhessenek a kulturális programokhoz és szolgáltatásokhoz.

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Vekerd Községért Alapítvány	kulturális, társadalmi és vidékfejlesztés	komplex	programszervezés alkalmával rendszeres
Egyházak (református ortodox)	társadalmi, lelki	mélyszegénységben élők/romák, idősek	programszervezés alkalmával rendszeres

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a Furtai Közös Önkormányzati Hivatal, az oktatási és nevelési intézmények, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat bevonásával készült.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságának biztosítására az önkormányzat honlapja és a helyi szokásos hirdetési mód rendelkezésre áll.

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

Önkormányzatunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítására, értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre.

A HEP Fórum a nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatja a program megvalósításában elvárt eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések			
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe	Sorszám
1. Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának a hátrányos helyzetükből adódóan nehezen tudnak beilleszkedni a valós munkakörnyezetbe.	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítása, megerősítése.	Humán szolgáltatások fejlesztése (EFOP-1.5.3.-16 kódszámú "Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kezdve" pályázat)	1./1.
	A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében alacsony a versenyképes képzettség.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása, lehetőséget teremtet arra, hogy falusi turizmust kiaknázza, a település vonzerejét kihasználva új képessége/képzettségre tegyenek szert az itt élők, melyből plusz jövedelem is képződhet, biztosítva a lakosság „több lábón” állását.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása	1./2.
	Nincs olyan épület, ahol a megtermelt, illetve a településen található egyéb kulturális értékeket meg lehetne tekinteni.	Vekerd, Kossuth út 8. szám alatti ingatlanban helyi értékek, a közmunkában létrehozott termékek bemutatására, kialakítására létrehozott bemutató ház kialakítása.	„Helyi értékek háza” kialakítása	1./3.

4. Idősek	A településen az idősek társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele igen alacsony.	Az Egészség- és Művelődési Ház fűtéskorszerűsítése, energetikai felújítása, szigetelése (újja építése), hőszigetelése, (kondenzációs vagy levegőkazán, használati melegvíz előállítása – napkollektor, energiahatékonyság növelése) az idősek társadalmi, kulturális és civil életben való aktívabb részvételének biztosítására.	Egészség- és Művelődési Ház Fűtéskorszerűsítés, energetikai felújítása.	4./1.
	A falugondnoki hálózat elöregedett és elhasználódott falugondnoki busza gátolja a megfelelő ellátást és a közszolgáltatásokhoz való hozzájutását a településen élő időseknek.	Új falugondnoki busz beszerzése a megfelelő és biztonságos falugondnoki tevékenység ellátása érdekében.	Falugondnoki gépjármű beszerzése.	4./2.
5. Fogyatékkal élők	A fogyatékkal élők, különösen a mozgásban korlátozottak nehezen tudják elérni a közszolgáltatásokat mivel rosszak a település belterületi útjai, illetve, hogy őket gyorsabban és könnyebben elérhesse a falugondnoki szolgálat.	A település belterületi útaninak felújítása pályázati forrás bevonásával.	Belterületi útfelújítás.	5./1.
	A fogyatékkal élők nehezen tudják leróni kegyeleti megemlékezésüket, mivel a ravatalozó épülete nehezen közelíthető meg a fogyatékkal élők, különösen a mozgásában korlátozott személyek számára.	A ravatalozó előtetővel való ellátása, akadálymentes megközelítés biztosítása.	Ravatalozó épületének előtetővel történő ellátása, akadálymentesítés.	5./2.

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

1./1.

Az intézkedés címe		Humán szolgáltatások fejlesztése (EFOP-1.5.3.-16 kódszámú "Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kedvezményezett térségek" című pályázat)
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	hátrányos helyzetű csoportok
	Célérték	beilleszkedni képes csoportok
Célérték dátuma	elérésének	2022. december 31.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
Az intézkedés tartalma		A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztathatóságának javítását támogató szolgáltatás-csomagok kialakítása, megerősítése.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		valós munkakörnyezetbe beilleszkedni tudók száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		EFOP-1.5.3.-16 kódszámú "Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben-kedvezményezett térségek" című pályázat
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		szakmai és társadalmi együttműködések révén

1./2.

Az intézkedés címe		Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Felújítás előtti parókia
	Célérték	Felújított parókia
Célérték elérésének dátuma		2023. szeptember 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
Az intézkedés tartalma		Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása, lehetőséget teremt arra, hogy falusi turizmust kiaknázva, a település vonzerejét kihasználva új képessége/képzettségre tegyenek szert az itt élők, melyből plusz jövedelem is képződhet, biztosítva a lakosság „több lábon” állását.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		A felújított épületben kialakított 1 db szálláshely – 15 fő befogadására
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi és gazdasági együttműködések révén

1./3.

Az intézkedés címe		„Helyi értékek háza” kialakítása
Az intézkedés pontos célcsoportja		Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	0 kiállító, bemutató terem
	Célérték	1 kiállító, bemutató terem
Célérték elérésének dátuma		2023. szeptember 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
Az intézkedés tartalma		Vekerd, Kossuth út 8. szám alatti ingatlanban helyi értékek, a közmunkában létrehozott termékek bemutatására, kialakítására létrehozott bemutató ház kialakítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		A felújított épületben kialakított helyi értékek kialakítása, bemutatása, tárolása – 1 db kiállító, bemutató terem
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi és gazdasági együttműködések révén

4./1.

Az intézkedés címe		Egészség- és Művelődési Ház fűtőkorszerűsítés, energetikai felújítása.
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Társadalmi, kulturális és civil életben való részvétel száma
	Célérték	Társadalmi, kulturális és civil életben való részvétel számának növekedése
Célérték dátuma	elérésének	2021. december 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
Az intézkedés tartalma		Az Egészség- és Művelődési Ház fűtőkorszerűsítése, energetikai felújítása, szigetelése (újja építése), hőszigetelése, (kondenzációs vagy levegőkazán, használati melegvíz előállítása – napkollektor, energiahatékonyság növelése) az idősek társadalmi, kulturális és civil életben való aktívabb részvételének biztosítására.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Társadalmi, kulturális és civil életben való részvétel száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi és gazdasági együttműködések révén

4./2.

Az intézkedés címe		Falugondnoki gépjármű beszerzése.
Az intézkedés pontos célcsoportja		Idősek
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	1 db régi, elhasználódott falugondnoki gépjármű
	Célérték	1 db új, korszerű falugondnoki gépjármű
Célérték dátuma	elérésének	2021. december 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Falugondnoki Szolgálat Szakmai Programja
Az intézkedés tartalma		Új falugondnoki busz beszerzése a megfelelő és biztonságos falugondnoki tevékenység ellátása érdekében.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		Falugondnoki szolgálatot igénybevevők száma
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Csak VP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		Vekerd község költségvetése révén

5./1.

Az intézkedés címe		Belterületi útfelújítás
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Felújítás előtti belterületi utak
	Célérték	Felújított belterületi utak
Célérték dátuma	elérésének	2023. december 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
Az intézkedés tartalma		A település belterületi újtaninak felújítása pályázati forrás bevonásával.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		település lakossága
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi és gazdasági együttműködések révén

5./2

Az intézkedés címe		Ravatalozó épületének előtetővel történő ellátása, akadálymentesítés.
Az intézkedés pontos célcsoportja		Fogyatékkal élők
Az intézkedés-sel elérni kívánt cél	Kiinduló érték	Akadálymentesítés előtti ravatalozó
	Célérték	Akadálymentes, előtetővel ellátott ravatalozó
Célérték dátuma	elérésének	2023. december 30.
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal		Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja
Az intézkedés tartalma		A ravatalozó előtetővel való ellátása, akadálymentes megközelítés biztosítása.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)		település lakossága
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások		Csak fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága		társadalmi és gazdasági együttműködések révén

4. Összegző táblázat - Intézkedési Terv

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	A helyzet-elemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés célja	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1./1.	Humán szolgáltatások fejlesztése	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztatásának javítását támogató szolgáltatások csomagok kialakítása, megerősítés e.	Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja	A hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó aktív korú emberek foglalkoztatásának javítását támogató szolgáltatások csomagok kialakítása, megerősítés e.	polgármester	2022. december 31.	valós munkakörnyezetbe beilleszkedni tudók száma	EFOP-1.5.3.-16 kódszámú "Humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben" n-kezdvezmény ezettérségek" című pályázat keretében	szakmai és társadalmi együttműködések révén

VEKERD KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

1./2.	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása	A munkaerő-piaci hátrányokkal küzdők körében alacsony a versenyképesség.	Felújított parókia	Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja	Parókia épületének felújítása, turisztikai szálláshely kialakítása, lehetőséget teremtet arra, hogy falusi turizmust kiaknázva, a település vonzerejét kihasználva új képessége/képzettség re tegyenek szert az itt élők, melyből plusz jövedelem is képződhet, biztosítva a lakosság „több lábbon” állását.	polgármester	2023. szeptember 30.	A felújított épületben kialakított 1 db szálláshely – 15 fő befogadására	Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozással megvalósítható intézkedés	társadalmi és gazdasági együttműködések révén
-------	--	--	--------------------	---	--	--------------	----------------------	--	--	---

VEKERD KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	Nincs olyan épület, ahol a megtermelt, illetve a településen található egyéb kulturális értékeket meg lehetne tekinteni.	Vekerd, Kossuth út 8. ingatlanban helyi értékek, a közmunkában létrehozott termékek bemutatására, kialakítására létrehozott bemutató ház kialakítása.	Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja	Vekerd, Kossuth út 8. ingatlanban helyi értékek, a közmunkában létrehozott termékek bemutatására, kialakítására létrehozott bemutató ház kialakítása.	polgármester	2023. szeptember 30.	A felújított épületben kialakított helyi értékek kialakítása, bemutatása, db kiállító, bemutató terem	Csak fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozással megvalósítható intézkedés	társadalmi és gazdasági együttműködések révén
IV. Idősek									
4./1.	A településen az idősek társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétele igen alacsony.	Egészség- és Művelődési Ház fűtőkorszerűsítés, energetikai felújítása.	Társadalmi, kulturális és civil életben való részvétel számának növekedése	Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja	Az Egészség- és Művelődési Ház fűtőkorszerűsítése, energetikai felújítása, szigetelése (újja építése), hőszigetelése, (kondenzációs vagy levegőkazán,	2021. december 30.	Társadalmi, kulturális és civil életben való részvétel száma	Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozással megvalósítható intézkedés	társadalmi és gazdasági együttműködések révén

VEKERD KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

						használati melegvíz előállítása – napkollektor , energiahatékonyság növelése) az idősek társadalmi, kulturális és civil életben való aktívabb részvételének biztosítására					
4./2.	Falugondnoki gépjármű beszerzése.	A falugondnok i hálózat elöregedett és elhasználódott falugondnok i busza gátolja a megfelelő ellátását és a közszolgáltatókhoz való hozzájutását	Új falugondnok i busz beszerzése a megfelelő és biztonságos falugondnok i tevékenység ellátása érdekében.	Vekerd Községi Önkormányzat Falugondnoki Szakmai Programja	Új falugondnok i busz beszerzése a megfelelő és biztonságos falugondnok i tevékenység ellátása érdekében.	polgármester	2021. december 30.	Falugondnok i szolgálatot igénybevevők száma	Csak fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés	Vekerd Község költségvetése révén	

VEKERD KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

		településen élő időseknek.										
V. Fogyatékkal élők												
5./1.	Belterületi útfelújítás	A fogyatékkal élők, különösen a mozgásában korlátozottak nehezen tudják elérni a közszolgáltatásokat mivel rosszabb a település belterületi útjai, illetve, hogy őket gyorsabban és könnyebben elérhesse a falugondnok i szolgálat.	A település belterületi útjának felújítása pályázati forrás bevonásával.	Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja	A ravatalozó előtetővel való ellátása, akadálymentes megközelíté	polgármester	2023. december 31.	település lakossága	Csak TOP fejlesztési program keretében, pályázati finanszírozás keretében megvalósítható intézkedés	társadalmi és gazdasági együttműködések révén		
5./2.	Ravatalozó épületének előtetővel történő ellátása, akadálymentes	A fogyatékkal élők nehezen tudják elérni a kegyeleti	A ravatalozó előtetővel való ellátása, akadálymentes megközelíté	Vekerd Községi Önkormányzat Gazdasági Programja	A ravatalozó előtetővel való ellátása, akadálymentes megközelíté	polgármester	2023. december 30.	település lakossága	Csak fejlesztési program keretében, pályázati	társadalmi és gazdasági együttműködések révén		

VEKERD KÖZSÉG HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

sítés.	megemlékez ésüket, mivel ravatalozó épülete nehezen közelíthető meg fogyatékkal élők, különösen a mozgásában korlátozott személyek számára.	s biztosítása.		s biztosítása.				finanszírozá s keretében megvalósíth ató intézkedés	
--------	---	----------------	--	----------------	--	--	--	---	--

4. Megvalósítás

Vekerd Községi Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Vekerd Községi Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői
- egyházak képviselői

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével, az e célból létrehozott **tematikus munkacsoportokon belül** valósul meg.

5. A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Vekerd Község Önkormányzata a Programot a közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja, illetve évente fórumot szervez.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

6. Kötelezettségek és felelősségi körök

Furta település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről Juhász István Polgármester felel.

- A polgármester feladata és felelőssége:
- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

Vekerd település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának **koordinációjáért** a települési önkormányzat részéről Juhász István polgármester, Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomon követése;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

7. Elfogadás módja és dátuma

Vekerd település Helyi Esélyegyenlőségi Programját a szakmai és társadalmi megvitatását követően az önkormányzat képviselőtestülete megvitatta, és 32/2018.(X. 31.) önkormányzati határozatával elfogadta.

.....
/:Juhász István:/
polgármester

.....
/:Csák Boglárka:/
jegyző

VEKERD KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

☎ 4143 Vekerd, Kossuth út 18. ☎: 54/950-467 ☎: 54/511-000
E-mail: veda.juhaszistvan@freemail.hu

KIVONAT

Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testületének
2018. október 31-én megtartott nyílt képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvéből

**Vekerd Község Önkormányzat Képviselő-testületének
32/2018. (X. 31.) önkormányzati határozata:*****Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról***

Vekerd Községi Önkormányzat Képviselő-testülete Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján Vekerd Községi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2018-2023.) elfogadja.

Határidő: azonnal, illetve folyamatos

Felelős: Juhász István
polgármester

/:Juhász István s.k.:/
polgármester

/:Csák Boglárka s.k.:/
jegyző

Kivonat hitelélül:

Gabl Boglárka
Csák Boglárka
jegyző

Vekerd, 2018. november 6.

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Furtai ÁMK Furtai Óvodája	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	<i>fu!</i>
Furtai Bessenyei György Általános Iskola	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	<i>Su!</i>
BSZSZK Furtai Családsegítő és gyermekvédelmi Szolgálat	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	<i>fu!</i> <i>Bakku!</i>
BSZSZK Furtai Idősek Klubja	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	<i>tuom!</i>
Furtai Közös Önkormányzati Hivatal Szoc. Igazgatás	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	<i>ly!</i>
	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	RÉ TE	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.